

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Parlamentdə
qaz limitinin
ləğvi təklif
edildi**

yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 2-4 noyabr 2024-cü il Şənbə № 201 (8574) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Azərbaycanlı jurnalistlər
İrəvana gedərmə -
Paşinyanın dəvətinə sözdə**

Rauf Arifoğlu:
"Azərbaycan jurnalistləri
Paşinyanın bu cür
manipulyativ
hərəkətlərinə platforma
verməzlər"

yazısı səh.4-də

**İrəvan dayanmır: yeni silahlar
alacaq - Bakıdan reaksiya**

yazısı səh.9-da

**Həbsdəki ictimai fəalları azad
etmək çağırışına reaksiyalar**

yazısı səh.6-da

Nağdsız ödəniş problemi - təhlil

yazısı səh.15-də

**Türkiyənin Öcalan "tənliyi"
- terrorbaşının şərtlərinə
cavab nə olacaq...**

yazısı səh.8-də

**Putin MDB-ni nə üçün
dirçəltmək istəyir? - rəy**

yazısı səh.9-da

**"Gürcü Arzusu" arzusuna
çatdı, bəs çevriliş
təhlükəsi sovuşdumu...**

yazısı səh.13-də

**Ermənistan Azərbaycanla
sərhəddə "səlibçi"
bayraqları endirib**

yazısı səh.12-də

**Xamenei İsrailə hücum əmri
verdi - tarix açıqlandı:
ABŞ seçkilərində...**

yazısı səh.14-də

**Ermənistandan Azərbaycana
daha bir təhlükə - tezliklə
bunu etməsək...**

yazısı səh.10-da

İKİÇƏ BƏNDİ ÇATMAYAN SÜLH SAZISI - 2 AYA DA İMZALANA BİLƏR

Ermənistanın baş diplomati hesab edir ki, həmin bəndlər də razılaşdırılırsa, hər iki ölkə yaxın vaxtlarda sülh müqaviləsi layihəsini reallaşdırma biləcək; bəs, onlar hansı bəndlərdir?

yazısı səh.7-də

Mərkəzi Bank faizləri dəyişmədi, amma proqnozları yenilədi - açıqlama

Qeyri-neft sektorunda artım proqnozunun yaxşılaşdırılmasını AMB sədri ev təsərrüfatları və dövlət sektorunda istehlakın artması ilə əsaslandırır

yazısı səh.5-də

Qulu Məhərrəmi

**Sözünün həm
ağası, həm
qulu olan
ustad**

yazısı səh.7-də

Rəsul Mirhəşimli:
"İslam dininin
prinsipləri kütləvi
qırğın silahlarının
istifadəsini
qadağan edir"

yazısı səh.12-də

Azay Quliyev:
"Ermənistan
həqiqətən sülh
istəyirsə, 3
məsələni həll
etməlidir"

yazısı səh.4-də

Əhliman Əmiraslanov: “Onkoloji xəstəliklərin icbari tibbi sığortadan kənarda qalması bizi narahat edir”

Onkoloji xəstəliklərin icbari tibbi sığortadan kənarda qalması bizi narahat edir.

APA xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin dünən keçirilən iclasında parlamentin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov deyib.

Əhliman Əmiraslanov bildirib ki, kadr çatışmazlığı məsələsində də problemlər var: “Amma bunun həlli üçün çalışılır. İcbari tibbi sığorta işləyir. Aparılan sorğulara görə əhalinin icbari tibbi sığortadan məmnunluğu artır. Azərbaycanda təyinat sistemi var. Əvvəl tibbi universitetini bitirəndə təyinar olurdu, indi isə rezidenturada bu təyinat sistemi tətbiq edilir”.

Paytaxtı бүрүён qoxunun səbəbi nədir? - açıqlama

Sosial şəbəkələrdə son günlər paytaxt ərazisində kəskin qoxunun olduğu ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Bu qoxunun səbəbi kimi müxtəlif amillər ehtimal edilir.

Bəs görəsən, bu qoxunun səbəbi nədir?

Mövzu ilə bağlı BakuPlus.az Milli Ekoloji Proqnozlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri, ekoloq Telman Zeynalov ilə əlaqə saxlayıb.

O qeyd edib ki, qoxunun əsas səbəbi tullantılardır:

“Bakıda minlərlə qeyri-qanuni zibilləxanalar var. Onlar ləğv olunmalıdır. Son günlər yayılan kəskin qoxu da elə həmin yaranan zibilliklərlə əlaqədirdir. Zibilli kanalizasiyalara da tullayırlar. Ümumi olaraq bu kimi tullantılar çürüyür və metan qazı yaradır. Hər yer də çirklənir.

İnsanlar zibilləri hara gəldi atırlar. Sonra da şikayət edirlər. Yaranan qoxunun əsas səbəbi qalıqların çürüməsidir”.

Musavat.com xəbər verir ki, kəskin qoxu Nizami rayonunda da hiss olunub.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, Bakı şəhərinin bəzi ərazilərində yayılan qoxunun səbəbinin araşdırılması məqsədilə monitoring qrupları yaradılıb.

“Hazırda qrup tərəfindən monitoring və araşdırmalar aparılır”, - deyər açıqlamada bildirilib.

COP29-da rayonlardan Bakıya gələn avtomobillərə məhdudiyyət tətbiq olunmayacaq

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) keçirilməsi günlərində Azərbaycanın bölgələrindən Bakıya gələn rayon qeydiyyatlı avtomobillər üçün heç bir məhdudiyyət tətbiq olunmayacaq.

“APA-Economics” xəbər verir ki, bunu Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Nəqliyyatın İntellektual İdarəetmə Mərkəzinin (NİİM) rəisi Namidan Pirişev COP29 günlərində tətbiq olunacaq nəqliyyat planının təqdimatına dair brifinqdə deyib.

O qeyd edib ki, rayonlardan gələn postlarda

hər hansı yoxlama olmayacaq: “Ola bilər ki, tədbir günlərində gedişata uyğun olaraq bəzi yollarda postlar qurulsun və məhdudiyyətlər tətbiq olunsun. Bu zaman alternativ yollar təklif olunacaq. Məhdudiyyətlər tətbiq olunan həmin postlarda da fasilələrlə nəqliyyat vasitələri buraxıla bilər”.

“COP29 tədbiri zamanı müəyyən yollarda məhdudiyyətlər tətbiq ediləcək. Bu yollarda hərəkətin təhlükəsiz və nizamlı təmin olunması üçün tədbirlər görülməlidir” deyən Namidan Pirişev əlavə edib.

rəket edə bilməsi üçün alternativ yollar təklif ediləcək.

“Həmin istiqamətlərə getməli olanlar isə zəruri hallarda, fəsilələrlə gedə bilərlər. Məhdudiyyətlərin tətbiq olunduğu yollarda yol hərəkəti qaydalarına uyğun məlumatlandırma işarələri qoyulacaq və ətraflı məlumat rəsmi kanallar vasitəsilə paylaşıldığı üçün şəhərdə hərəkətin dayanıqlılığı qorunacaq. Beləliklə, tədbir dövründə həm yerli sakinlərin, həm də qonaqların rahatlığı maksimum dərəcədə təmin ediləcək”, - deyər Namidan Pirişev əlavə edib.

Qanunvericilikdə uyğunsuzluq - deputat məsələ qaldırdı

Milli Məclisin iclasında deputat Vüqar İskəndərov “Uşaq hüquqları haqqında” qanunun 29-cu maddəsində dəyişikliklər üçün təklifini səsləndirib.

Musavat.com xəbər verir ki, təklifə əsasən dövlət uşaqlara birdəfəlik ödəmələr aylıq müavinətlər kompensasiyalar formasında sosial yardımlar verir. Ehtiyacı olan uşaqlara müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yardım və imtiyazlar tətbiq edə bilər. Deputatın təklifinə görə, uşaqlara yalnız icra hakimiyyəti yox, həm də fondlar, hüquqi və fiziki şəxslər də dəstək ola bilərlər. Bu, həm də dövlətin yükünü azaltmış olar.

Deputat qeyd etdi ki, əs-

lində, bu məsələ “Uşaq hüquqları haqqında” qanunun preambula hissəsində qeyd olunub.

V.İskəndərov digər vacib məsələyə də toxundu. Qeyd etdi ki, Beynəlxalq konvensiyada və bu qanunda uşaqlar 18 yaşa qədər uşaq hesab edilir:

“Amma Azərbaycan Respublikası “Gənclər siyasəti haqqında” qanunda uşaq yaşı 13 yaşda bitir. Çünki həmin qanunda Azərbaycanda gənclik yaşı 14-29 hesab edilir. Gələcəkdə bu uyğunsuzluğa baxmalıyıq”.

□ E.PASASOY,
Musavat.com

Şahin Mustafayev Qriqoryanla görüşdü - razılıq əldə edildi

2024-cü il noyabrın 1-də Azərbaycan və Ermənistan arasında sərhəddə AR Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və ER Baş nazirinin müavini Mher Qriqoryanın sədrliyi altında iki ölkə arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyasının və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiyanın onuncu görüşü keçirilib.

Rəsmi açıqlamada deyilir ki, yuxarıda qeyd olunan komissiyaların birgə fəaliyyəti haqqında 2024-cü il avqustun 30-da imzalanmış Əsasnamənin 7-ci maddəsinə uyğun olaraq, görüş zamanı Tərəflər həmin Əsasnamənin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların onların dövlətləri tərəfindən yerinə yetirilməsi barədə bildirişləri mübadilə ediblər: “Əsasnamənin 7-ci maddəsinin bu cür prosedurların yerinə yetirilməsi barədə sonuncu yazılı bildirişin alındığı gündə onun qüvvəyə minməsinə təsbit etməsinə nəzərə alaraq, Tərəflər vurğuladıqlar ki, sözügedən Əsasnamə 2024-cü il noyabrın 1-də qüvvəyə minir.

Tərəflər növbəti mərhələdə delimitasiya işlərinin həyata keçirilməsi üçün sərhəd xəttinin sahələrinin/hissələrinin ardıcılığı məsələsi ətrafında fikir mübadiləsi apardılar.

Tərəflər delimitasiya işlərinin görülməsinin qaydası üzrə müvafiq təlimatların layihələrini müzakirə etdilər.

Tərəflər növbəti görüşün keçirilməsinin tarixini və yerini işçi qaydada müəyyən etmək barədə razılığa gəldilər”.

Komissiyaların görüşü başa çatdıqdan sonra Şahin Mustafayev və Mher Qriqoryan ayrıca olaraq nəqliyyat kommunikasiyaları məsələlərini müzakirə ediblər.

Azərbaycanın rəsmi dövlətinə baxmayaraq, Ermənistan COP29 sammitində təmsil olunmaqla bağlı hələ ki, qərar verməyib. Qarşı tərəfdə, xüsusən də onun radikal-müxalif kəsimində belə bir yanaşma var - İrəvan rəsmilərindən kimsə, xüsusən də baş nazir Nikol Paşinyan yalnız o halda Bakıya gedə bilər ki, qayıdanda özü ilə ən azı, bir neçə erməni "əsiri" gətirsin (söhbət həbsdəki diversantlardan gedir).

Başqa sözlə, Azərbaycan ünvənli təzyiq və təhdidlər fonunda məsələni siyasi bazarlıq predmetinə çevirməyə cəhdlər davam edir. Halbuki COP29 (11-25 noyabr) Azərbaycanın yox, BMT-nin tədbiridir və Bakı sadəcə, ona ev sahibliyi edir. Bu və digər səbəbdən Azərbaycan, əlbəttə ki, kapitulyant tərəflə belə bazarlığa getməyəcək. Ermənistanın COP 29-da təmsil olunması isə vaxtilə onun özünün də dəstəklədiyi BMT tədbirinə laqeydliliklə yanaşı, sülh danışıqlarında onun pozucu mövqe tutduğunu, barışıq üçün çox mühüm olan qarşılıqlı etimada can atmadığını və sülh oyunbazlığı ilə məşğul olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirmiş olacaqdır. Ona görə də gözləməkdəyik, Ermənistan rəhbərliyi, nəhayət, daşı ətəyindən tökəcəkmi?

Mirzoyan onu da deyib ki, Ermənistan üçün bir nömrəli prioritet məsələ "erməni soyqırımı"nın beynəlxalq səviyyədə tanınması yox, Azərbaycanla münasibətlərin tənzimlənməsi və sülh müqaviləsinin imzalanması, kommunikasiyaların açılmasıdır.

Erməni nazirin dilindən çıxan "yaxın gələcək" ifadəsi əlbəttə ki, qeyri-müəyyən ifadədir. Gerçək belədir ki, Ermənistan son 3 il yarım da sülh sənədi məsələsinə ciddi yanaşmayıb. Ola bilsin, İrəvan son açıqlama ilə yenə də baş qatmaq, əsas diqqəti Ermənistanın silahlanmasından yayındırmaq niyyəti güdür. Bəs yerdə qalan "bir və ya iki bənd" deyərək erməni nazir nəyi nəzərdə tutur? Bura Ermənistan konstitusiyasına düzəliş məsələsi də daxildir-mi? Məsələ də ondadır ki, XİN rəhbəri çıxışının davamında Bakının konstitusiya ilə bağlı

İkincə bəndi çatmayan sülh sazişi - 2 aya da imzalana bilər

Ermənistanın baş diplomatı hesab edir ki, həmin bəndlər də razılaşdırılırsa, hər iki ölkə yaxın vaxtlarda sülh müqaviləsi layihəsini reallaşdırma biləcək; bəs, onlar hansı bəndlərdir?

Yeri gəlmişkən, Minskə keçirilən konfransda Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov deyib ki, Qərb Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesində öz xidmətlərini təkidlə təklif edir. Baş diplomatın sözlərinə görə, Qərb Avrasiya qitəsinin digər bölgələrində də destruktiv fəallığını dayandırır: "Cənubi Qafqazda isə o, Ermənistan və Azərbaycan

ona qarşı təzyiqləri neytrallaşdırmaq istəyir. Amma separatçılarla bağlı məsələlər müzakirə predmeti ola bilməz. Nə onlar Paşinyana lazımdır, nə Azərbaycan separatçı liderləri azad etmək fikrindədir. Rəsmi Bakı Ermənistanla danışıqlarda bir neçə dəfə həbsdə olan diversantların bəzilərini təhvil verib. Bu məsələ Azərbaycan üçün problem deyil".

General-leytendantın COP29 açıqlaması

"Dövlət Sərhəd Xidməti COP29 tədbiri üçün qarşıya qoyulan bütün vəzifə və tapşırıqları yerinə yetirməyə tam hazırdır. Artıq COP29-la bağlı hazırlıq işləri başa çatdırılıb".

Musavat.com xəbər verir ki, bu sözləri Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Nəzarətinin rəisi, general-leytendant Elçin Verdiyev media nümayəndələri üçün təşkil olunan brifinqdə deyib.

Onun sözlərinə görə, texniki təchizat məsələləri yekunlaşıb:

"Qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün Dövlət Sərhəd Xidmətinin şəxsi heyəti tam hazırdır. Bununla əlaqədar 28 oktyabr 2024-cü ildə Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev Heydər Əliyev Beynəlxalq Hava Limanında vəziyyətlə yerində tanış olub. Tədbirin keçirilməsi ərafəsində sərhəd nəzarətinin komandanlığının rəhbər heyəti ilə xidməti müşavirə keçirilib. Aidiyyəti üzrə tapşırıqlar verilib".

■ Şahin Rəhimli
Musavat.com

"Azərbaycan tərəfinin təşəbbüsü ilə sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesində ciddi irəliləyiş müşahidə olunur".

Bunu xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov oktyabrın 31-də Böyük Britaniyanın Avropa, Şimali Amerika və xarici ərazilər üzrə dövlət naziri Stiven Dauti ilə telefon danışığı zamanı deyib. Nazir qeyd edib ki, ümumilikdə layihənin əlaqələndirilməsi üzrə iş gedir, lakin eyni zamanda, Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycana qarşı əksini tapmış ərazi iddiaları prosesdə əsas maneədir. "Ehtiyatlı nikbinliklə demək istəyirəm ki, yaxın gələcəkdə biz bir və ya iki qalan bənd üzrə razılığa gələ biləcəyik və tam razılaşdırılmış sülh müqaviləsinə malik olacağıq". Bu açıqlamanı isə elə həmin gün Ermənistanın XİN rəhbəri Ararat Mirzoyan verib. Onun sözlərinə görə, hər iki ölkə yaxın vaxtlarda bütün sülh sazişi layihəsini razılaşdırma biləcək.

haqlı tələbini "tamamilə əsas-sız" sayıb və bunu da öz ələmində belə izah edib: "Çünki Ermənistan Konstitusiyası Məhkəməsi sərhədlərin Alma-Ata Bəyannaməsi əsasında demarkasiyasının Ermənistan Konstitusiyasına tam uyğun olduğu barədə artıq qərar verib".

Guya ki, beləcə, Azərbaycanın narahatlığı aradan qalxıb. O zaman Mirzoyan nəyə əsasən iddia edir ki, bir və ya iki qalan bənd üzrə razılığa gəlməkdən sonra tam razılaşdırılmış sülh müqaviləsi hazır olacaq? Yada sala q ki, az öncə Kazanda BRİKS-in son sammiti çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti ilə Ermənistan baş naziri arasında görüşün yekunu kimi xarici işlər nazirlərinə sülh müqaviləsini tezləşdirməklə bağlı tapşırıq verilmişdi. İndi proses hansı mərhələdədir və həmin 1-2 bənd də razılaşdırılırsa, sülh masası qurula bilər-mi?

arasında münasibətlərin normalaşdırılması işində öz xidmətlərini ısrarla təklif edir. ABŞ və müttəfiqləri 20 illik işğaldan sonra Əfqanıstandan çıxaraq bu ölkədə həssas olan vəziyyətin sabitləşməsi prosesinə müdaxilə etməyə çalışır. Onlar həmçinin Mərkəzi Asiya ölkələrində hərbi mövcudluq üçün bəhanələr axtarırlar".

Siyasi təhlilçi Məhəmməd Əsədullazadə Mirzoyanın COP29-da iştirakını mümkün sayır: "Azərbaycan Ermənistanla dövlət göndərərək, Ermənistanın bu konfransda xarici işlər naziri səviyyəsində təmsil olunması gözlənilir. Ermənistan tərəfi xarici işlər naziri

Mirzoyanın konfransda iştirakına o halda razıdır ki, Bakıda həbsdə olan erməni diversantlar azad edilərək, onlarla İrəvana qayıtsınlar. Paşinyan bunu daxili auditoriyaya sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində mövqeyini gücləndirmək və

Eksperin fikrincə, Ermənistan tərəfi növbəti dəfə Bakıdan belə bir addım atmasını xahiş edə bilər: "Azərbaycan da etimad mühitinin yaxşılaşdırılması və sülh müqaviləsi istiqamətində danışıqların müsbət istiqamətdə irəliləyişi üçün humanitar addım atmalıdır. Bu addımı Azərbaycan atarsa, rəsmi Bakının siyasi mövqeyini gücləndirəcək, Ermənistanla danışıqlarda Fransanın siyasi təxribatlarını neytrallaşdıracaq. Paşinyan da cəmiyyətə göstərmək istəyir ki, Azərbaycan güzəştə gedir. Bu, Nikola hava-su kimi lazımdır".

Siyasi şərhçi Aqşin Kərimova görə, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəmini asanlaşdırmaq üçün tərəflərin söylərini yüksəltdiyi görünür. "Ancaq Ermənistanın ziddiyyətli mövqeləri, o cümlədən sülh proqramına uyğun olmayan silahlanmaya getməsi prosesə xələl gətirir. Azərbaycan maksimum çalışır ki, Zəngəzur dəhlizi layihəsindən tutmuş Qərbi azərbaycanlıların qayıdışına qədər genişmiqyaslı sülh planı ağrısız şəkildə, danışıqlar və razılıqlar yolu ilə yüksələn dinamika qazansın. Ancaq Azərbaycanın regional sabitlik və təhlükəsizlik üçün vacib bir tələbi də gündəmdə aktualıq dərəcəsini artırır. Bu, Ermənistanın regional dönüş yaratmaq cəhdlərinin qarşısını almaq üçün İrəvanı hərbişəkilləşdirməyə vadar etmək məramıdır",_ deyərək təhlilçi belə müşahidə edir.

Onun fikrincə, bu, forpost Ermənistan vasitəsilə regionda təsir qurmaq istəyən Fransanın, Hindistanın qarşısını almaq üçün həlledici hesab edilir: "Çünki Ermənistan silahlandırmanın məhdudlaşdırılmasına dair öhdəliklər götürsə, avtomatik olaraq regionu silahlı münaqişələrə cəlb etmək istəyən qüvvələr ambisi-

şir ki, Zəngəzur dəhlizi layihəsindən tutmuş Qərbi azərbaycanlıların qayıdışına qədər genişmiqyaslı sülh planı ağrısız şəkildə, danışıqlar və razılıqlar yolu ilə yüksələn dinamika qazansın. Ancaq Azərbaycanın regional sabitlik və təhlükəsizlik üçün vacib bir tələbi də gündəmdə aktualıq dərəcəsini artırır. Bu, Ermənistanın regional dönüş yaratmaq cəhdlərinin qarşısını almaq üçün İrəvanı hərbişəkilləşdirməyə vadar etmək məramıdır",_ deyərək təhlilçi belə müşahidə edir.

Onun fikrincə, bu, forpost Ermənistan vasitəsilə regionda təsir qurmaq istəyən Fransanın, Hindistanın qarşısını almaq üçün həlledici hesab edilir: "Çünki Ermənistan silahlandırmanın məhdudlaşdırılmasına dair öhdəliklər götürsə, avtomatik olaraq regionu silahlı münaqişələrə cəlb etmək istəyən qüvvələr ambisi-

yalarını regiona inteqrasiya etməkdə maneə ilə üzləşəcəklər. Azərbaycan üçün sülh gündəliyi üzrə başqa riskli məqamlar Ermənistanın Rusiyaya dönüş etmək istəkləri ilə əlaqədar izah oluna bilər. Ermənistan Qərbi inteqrasiya yolunu tutsa da, paralel olaraq Rusiyanın regionda "arxa qapısı" olmaq üçün yeni səylərə girişmiş kimi görünür. Böyük ehtimal ki, İrəvan Rusiyadan sülh gündəmi ilə əlaqədar zamanətlər almaqda maraqlıdır və Ermənistan bunu Qərb məntiqli sülh proqramına inteqrasiya etdirməyi hədəf kimi seçir. Bununla belə, İrəvanın bu planının uğur qazanacağı ehtimalı yoxdur, çünki Azərbaycan global və regional güclər arasında qurduğu strateji oyunu İrəvana qarşı nəticələndirmək qabiliyyətinə malikdir".

■ Emil SALAMOĞLU
"Yeni Müsavat"

“Ermənistan həqiqətən sülh istəyirsə, 3 məsələni həll etməlidir”

Kazan görüşündən sonra Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan mətbuata verdiyi açıqlamada Azərbaycanla sülh müqaviləsi layihəsinin 80-90 faizi, o cümlədən bütün fundamental məsələlər üzrə razılıq əldə olunduğunu, Azərbaycanın Naxçıvanla quru yolla əlaqəsini yaratmaq üçün sadələşdirilmiş sərhəd və gömrük nəzarəti prosedurlarının tətbiqinin mümkünlüyü və COP29-un sülh prosesini müzakirə etmək üçün yaxşı fürsət olduğunu qeyd edib.

Bu açıqlamalar ilk baxışdan müsbət təəssürat yarada bilər, ancaq təcrübə göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyinin verdiyi bu kimi bəyanatlara inanmaq doğru deyil. Ona görə ki, Paşinyan hakimiyyətinin heç vaxt sözü ilə əməli üst-üstə düşməyib.

Əgər Paşinyan doğrudan da verdiyi bəyanatlarda olduğu kimi real sülh istəyirsə, niyə son günlər Avropa İttifaqının “mülki missiyası”nın şərti dövlət sərhədi boyunca heç bir məna kəsb etməyən patrul xidmətlərinin sayını artırır?

Fransa artıq kəşfiyyat orqanlarının əməkdaşlarını açıq şəkildə öz bayrağı altında Azərbaycanla sərhəddə yerləşdirməyə başlayıb. Bu cür missionerlərin sayı 400 nəfəri keçməkdədir. Bu günlərdə Fransanın İrəvanda səfəri açıqlama verib deyir ki, hələ bu missionerlərin sayını daha da artıracağıq və Ermənistanın sürətlə silahlanmasını təmin edəcəyik. Bu, o anlama gəlir ki, Ermənistan və Fransa COP29 ərəfəsində sülhə yox, sərhəddə təxribata hazırlaşır.

Yeri gəlmişkən, Gürcüstan son günlər Fransanın “SEZAR” özüyəriyən silahlarının bir hissəsinin Ermənistanla daxil olmasına icazə verməyib. Gürcüstanla qarşı Qərb tərəfindən edilən təhqir və təzyiqlərdən sonra, gərək, rəsmi Tiblisi ümumiyyətlə, öz ərazisindən Ermənistanla heç bir silah və sursatın daşınmasına imkan verməsin.

Ancaq indi sual ondan ibarətdir ki, bu cür riyakar siyasət yürüdən Ermənistanla və onun sülh bəyanatlarına necə inanmaq olar?

Prezident İlham Əliyevə məktub yazıb ilin sonuna qədər sülh sazişinin imzalanmasına çağıran Co Bayden və onun administrasiyası Fransanın və Ermənistanın sülhə zərbə vuran bu hərəkətlərinə niyə adekvat reaksiya vermir?

Əgər Ermənistan həqiqətən sülh istəyirsə, onda 3 məsələni həll etməlidir:

1) Konstitusiyasından və digər qanunvericilik aktlarından Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı olan bütün müddəaları çıxartmalı, ən azından bu istiqamətdə hüquqi mexanizmləri işə salmalıdır.

2) Defakto mövcud olmayan ATƏT-in Minsk Qrupunun rəsmən ləğv olunması ilə bağlı ATƏT-in dekabrın 5-i və 6-da Maltada keçiriləcək Nazirlər Şurasına müraciət etməli.

3) Avropa İttifaqının “mülki missiyası”nın müddətinin uzadılmaması və şərti dövlət sərhəddindən çıxarılması haqqında qərar qəbul etməlidir.

Bütün bunlar olmadıqca Ermənistanın sülh haqqında dedikləri heç bir məna kəsb etməyəcək, bu addımların isə vaxtın uzadılmasına və revanş üçün münasib şəraitin yaranmasına hesablanan məkrli planın tərkib hissəsi kimi qalmaqda davam edəcək.

■ **Azay QULİYEV**, millət vəkili

Xəbər verildiyi kimi, Ermənistan Baş nazirinin ofisi “Sülh qovşağı” təşəbbüsünü işıqlandırmaq üçün Türkiyə mediasının nümayəndələrini ölkəyə dəvət edəcək. Bunu baş nazirin aparat rəhbəri Arak Arutyunyan deyib.

di ki, Ermənistan hakimiyyəti, o cümlədən Paşinyan yaxşı bilir ki, Türkiyə cəmiyyətində və media sahəsində Ermənistanla münasibət qatı dərəcədə mənfiydir. “Xüsusilə, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycanın apardığı ədalətli mübarizəyə Türkiyə

ört-basdır etmək məqsədilə həyata keçirilir və Paşinyanın növbəti manipulyasiya hərəkəti kimi dəyərləndirilir: “Lakin qeyd edim ki, Azərbaycanlı jurnalistlər bu cür tədbirlərə dəvət edilsələr və Paşinyan açıq müstəvidə

lumatlıdır. Belə olan halda Paşinyanın mifik layihəsini türk jurnalistlərinə ayrıca təqdim etməyə nə ehtiyac var?!

Paşinyan bu anda öz layihəsini belə təqdimatlarla sanballı görkəmə salmaq istəyir. Türk jurnalistlər ona bu fürsəti gerek verməsinlər.

Azərbaycanlı jurnalistlər İrəvana gedərmə - Paşinyanın dəvətinə sözardı

Rauf Arifoğlu: “Azərbaycan jurnalistləri Paşinyanın bu cür manipulyativ hərəkətlərinə platforma verməzlər”

Aydın Quliyev: “Türkiyə jurnalistlərinin də bu dəvətdən imtina etməli olduqlarını düşünürəm”

Rəşad Məcid: “Azərbaycan qalib ölkədir və jurnalistlərimizin İrəvana səfərlərinin mümkünlüyü də istisna deyil”

Onun sözlərinə görə, yaxın günlərdə iranlı ekspertlərin də 4 gün davam edəcək səfəri planlaşdırılır: “Bu ilin sonu və ya gələn ilin əvvəlində Ermənistanda regionun bir sıra ekspert mərkəzlərinin nümayəndələrinin görüşü keçiriləcək. “Sülh qovşağı” əsas müzakirə mövzusu olmayacaq, amma yenə də ona toxunulacaq”.

Görəsən “sülhpərvər” Paşinyan azərbaycanlı jurnalistləri İrəvana niyə dəvət eləmir? Əgər həqiqətən o, xoş məram güdürsə, onda məntiqə siyasi-diplomatik əlaqələrin olmadığı Azərbaycanın mediasına da eyni müraciət ünvanlana bilərdi.

Bu detalın özü İrəvanın, konkret olaraq, Nikol Paşinyanın banşiq məsələsində sonadək səmimi olma bilmədiyini bir daha göstərir. Ümumiyyətlə, dəvət olarsa, azərbaycanlı jurnalistlər İrəvana gedərmə?

Musavat.com mövzu ilə bağlı media kapitanlarının fikrini öyrənməyə çalışıb. “Yeni Məsavat” Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu bildirdi ki, Ermənistanın bu cür addımları, xüsusilə baş nazir Nikol Paşinyanın təşəbbüsləri, ölkəsinin və özünün imicini yaxşılaşdırmaq cəhdlərindən başqa bir şey deyil. R. Arifoğlu qeyd et

mediasının böyük dəstək göstərməsi və bu dəstəklə birgə formalaşan ictimai rəy Ermənistanı işğalçı olaraq tanıtdı”.

Rauf Arifoğlu vurğuladı ki, Ermənistan 30 ilə yaxın bir müddət ərzində Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayıb, nəticədə 30 mindən çox şəhid verilib, rayonlar, kəndlər və tarixi ərazilər dağıdılıb: “Bu vəziyyətdə Paşinyan və Ermənistan hökuməti öz imicini və Ermənistanın imicini Türkiyə mediasında düzəltmək ehtiyacını hiss edir, lakin bu addım diqqətlə izlənilməlidir. Ermənistan və Paşinyan nə qədər sülhdən danışsalar da, fakt odur ki, hələ də Azərbaycanın və Türkiyənin torpaqlarına olan iddialarını dayandırmayıblar. Ermənistanın konstitusiyasında Türkiyənin altı vilayətinə və Azərbaycanın ərazilərinə qarşı ərazi iddiaları mövcuddur, eyni zamanda, saxta soyqırımı iddiaları da davam edir. Buna görə də Ermənistanı bu məsələdə səmimi hesab etmərik və qardaş ölkə Türkiyənin mediasını və jurnalistlərini ayıq olmağa çağırırıq. Ermənistanın bu oyunlarına platforma verməmələrini tövsiyə edirik”.

Media Qrupunun rəhbəri bildirdi ki, bu cür layihələr Ermənistanın əsl niyyətini

onlarla görüşməyə razılıq versə, biz həmin tədbirə qatılmağa hazırıq və lazımi fikirlərimizi ifadə edərək. Ancaq Ermənistanın Azərbaycan jurnalistlərini dəvət etmədiyi və etməyəcəyi aydındır. Çünki onlar bilirlər ki, Azərbaycan jurnalistlərini manipulyasiya etmək mümkün deyil və Azərbaycan jurnalistləri Paşinyanın bu cür manipulyativ hərəkətlərinə platforma verməzlər”.

Azərbaycan Mətbuat Şurası İdarə Heyətinin üzvü, “Bakı-Xəbər” qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyevin sözlərinə görə, əlbəttə ki, Azərbaycan jurnalistlərini belə təqdimatlara çağırırmazlar: “Onlar yaxşı bilir ki, “Sülh kəsişməsinin” bir layihə olaraq mahiyyətini Azərbaycan jurnalistləri Paşinyanın özündən yaxşı bilirlər. Azərbaycanlı jurnalistlərlə mifik “Sülh kəsişməsi” barədə dialoq Paşinyana sərf etmər.”

Ancaq Türkiyə jurnalistlərinin də bu dəvətdən imtina etməli olduqlarını düşünürəm. Bu ən doğru yanaşma olardı. Mən Türk jurnalistlərin “Sülh qovşağı”nın təqdimatında iştiraklarını rəva görməzdim. Bildiyim qədər, Paşinyan “Sülh qovşağı”nın kitabça variantını Ərdoğanla təqdim edib. Yeni Türkiyə cəmiyyəti də bu layihədən mə-

Sual olunmalıdır ki, Paşinyan ilk növbədə Azərbaycanla münasibətlərə daxil olan layihəni nə yaxşı əvvəlcə Azərbaycanlı jurnalistlərlə yox, başqaları ilə müzakirə edir?!”

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri, “525-ci qəzet”in baş redaktoru Rəşad Məcid deyir ki, belə təşəbbüslər əvvəllər də olub. “Ankarada, İrəvanda Türkiyə-Azərbaycan-Ermənistan jurnalistlərinin iştirakıyla tədbirlərin keçirildiyini xatırlayıram. Jurnalistlərin, QHT nümayəndələrinin görüşlərinin keçirilməsi mümkündür. Sülh müqaviləsinin imzalanması üçün ictimai rəyin hazırlanması baxımından da belə səfərlərin əhəmiyyəti var. Görünür, Ermənistan hökuməti və ictimaiyyəti hələ Azərbaycanlı jurnalistlərin İrəvana səfərinə hazır deyil. Revanşist qüvvələrin belə səfərlərə qarşı olacağı da gözləniləndir. İndi Azərbaycan qalib ölkədir və jurnalistlərimizin İrəvana səfərlərinin mümkünlüyü də istisna deyil. Eləcə də erməni jurnalistlərin Bakıya səfəri mümkündür. Gəlib müasir Bakını görən ermənilərin düşüncələrində təbəddülatlar yaranacağına əminəm”.

■ **Sahənə RƏHİMLİ**, Musavat.com

Azərbaycanda uçot dərəcəsi növbəti dəfə dəyişməz saxlanıb. Bu barədə Mərkəzi Bankdan "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, qurumun İdarə Heyətinin qərarı ilə uçot dərəcəsi 7.25 faiz, faiz dəhlizinin aşağı həddi 6.25 faiz, faiz dəhlizinin yuxarı həddi isə 8.25 faiz səviyyəsində dəyişməz saxlanılıb.

Tənzimləyici bildirir ki, uçot dərəcəsinin dəyişməz saxlanması ilə bağlı qərar faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiyanın hədəfdə ($4\pm 2\%$) olması, daxili və xarici şəraitin təhlili nəzərə alınmaqla qəbul olunub: "Ötən iclasdan bəri illik inflyasiya hədəf diapazonu ($4\pm 2\%$) daxilində qalıb. Belə ki, 2024-cü ilin sentyabr ayında 12 aylıq inflyasiya 3.5 faiz, ərzaq malları üzrə inflyasiya 2.9 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 1.9 faiz, xidmətlər üzrə 5.7 faiz təşkil edib. Ərzaq və qeyri-ərzaq inflyasiyasının aşağı olması ümumi inflyasiyanın hədəfdə qalmasını dəstəkləyən əsas amillərdən biri olub. Illik baza inflyasiya isə 2.9 faiz təşkil edib.

İnflyasiyanın xarici fonu ümumilikdə sabitdir. İlin ötən dövründə manatın nominal effektiv məzənnəsinin (2024-cü ilin 10 ayında 4.9 faiz) bahalaşması idxal inflyasiyasının azalmasına əlavə töhfə verib".

Azərbaycanda tədiyə balansının cari əməliyyatlar hesabının başlıca komponenti olan xarici ticarət balansında 2024-cü ilin 9 ayında 5.2 milyard ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo qeydə alınıb. Yenilənmiş proqnozlara görə, cari əməliyyatlar balansında profisit 2024-cü ildə sonuna 5.3 milyard ABŞ dolları, 2025-ci ilə isə 5.5 milyard ABŞ dolları olacağı gözlənilir.

Tənzimləyici bildirir ki, cari ildə valyuta bazarında sabitlik qorunub, Mərkəzi Bankın təşkil etdiyi valyuta hərəclarında tələb tam təmin edilib: "Ümumilikdə valyuta bazarı profisitli tədiyə balansı şəraitində fəaliyyət göstərir. Bununla belə, ötən ay Mərkəzi Bank tərəfindən xarici valyutada dövlət xərclərinin (dövlət layihələri və tədbirləri, müdafiə, xarici valyutada öhdəliklərin azaldılması və digər strateji əhəmiyyətli) icrasına dəstək məqsədilə 424 milyon ABŞ dolları məbləğində xüsusi satış olub. Beləliklə, Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 10 ayda 241 milyon ABŞ dolları azalıb. Valyuta satışı Mərkəzi Bank tərəfindən 2023-cü ildə valyuta bazarından alınmış 2.1 milyard ABŞ dolları həcmində xarici valyuta hesabına aparılıb. Valyuta satışı əvvəlki illərdə alış yönü valyuta müdaxiləsi hesabına artan pul kütləsinin bir hissəsini sterilizasiya etməyə im-

Mərkəzi Bank faizləri dəyişmədi, amma proqnozları yenilədi - açıqlama

Qeyri-neft sektorunda artım proqnozunun yaxşılaşdırılmasını AMB sədri ev təsərrüfatları və dövlət sektorunda istehlakın artması ilə əsaslandırır

kan verir ki, bu da ortamdətlı dövrə makroiqtisadi dayanıqlığı dəstəkləyir".

Faiz dərəcəsi qərarının açıqlanmasına həsr olunmuş brifinqdə Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin sədri Taleh Kazimov qeyd edib ki, ilin sonuna qalan 2 ay müddətində də AMB valyuta bazasına satışyönü müdaxilə edəcək.

Qeyd edək ki, bu ilin yanvar-oktyabr aylarında AMB-nin Dövlət Neft Fondu (ARDNF) ilə birlikdə keçirdiyi valyuta hərəclarında 6 milyard 116,8 milyon ABŞ dolları məbləğində valyuta satışı həyata keçirilib. Bu, 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,15 dəfə çoxdur.

Təkcə oktyabr ayında valyuta satışının həcmi 738,7 milyon ABŞ dolları təşkil edib ki, bu da illik müqayisədə 2,5 dəfə çoxdur.

AMB bəyan edir ki, pul siyasəti alətləri maliyyə bazarlarında gedən proseslər və bank sisteminin likvidlik mövqeyindəki dəyişikliklər nəzərə alınmaqla tətbiq edilir: "Mərkəzi Bank hökumət hesabları qalıqlarının dəyişiminin bank sistemindeki likvidliyə təsirini nəzərə alaraq ilin əvvəlindən sterilizasiya əməliyyatlarının həcmi azalıb. Mərkəzi Bankın emissiya etdiyi notların həcmi cari ilin ötən dövründə 3 dəfədən çox azalıb. Oktyabr ayında 1 günlük təminatlı əməliyyatlar üzrə orta faiz (1D AZIR) müvafiq

olaraq 7.48 faiz olmaqla faiz dəhlizinin daxilində formalaşmış. Təminatlı bazarda aktivlik yüksək olaraq qalır. 1 gün ərzində baş tutan əməliyyatların orta həcmi oktyabrda 673 milyon manat olub".

Ötən iclasdan bəri inflyasiyanın risk balansında əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verməmiş, potensial olaraq inflyasiya təzyiqləri yarada biləcək qlobal iqtisadi qeyri-müəyyənliklər qalır. Mövcud geosiyasi gərginlik fonunda tədarük zəncirlərində və beynəlxalq daşımalarda fasilələr hələ də davam edir: "Bu şəraitdə beynəlxalq bazarlarda əmtəə qiymətlərinin mümkün dəyişməlik id-xal inflyasiyasının artması riskləri yaradır. Aparıcı iqtisadiyyatlarda monetar şərait yumşalmağa başlasa da, ümumilikdə sərt olaraq qalır. İnflyasiyanı artırma biləcək daxili risk faktorlarına isə xərc amillərinin aktivləşməsi, habelə büdcə xərclərinin artımı (cari ilin 9 ayında ö.i.m.d.n. 8.4 faiz) və kredit qoyuluşlarının genişlənməsi vasitəsilə məcmu tələbin izafi artımı aiddir. Qeyd edək ki, son 1 il ərzində bank sisteminin kredit portfeli 19.9 faiz, o cümlədən biznes kredit portfeli 19.3 faiz artıb. Ümumilikdə, mövcud monetar siyasət inflyasiyanın hədəf diapazonu daxilində saxlanılmasına və inflyasiya gözləntilərinin sabitləşdirilməsinə yönəlib. Mövcud siyasətlə baza sse-

nari üzrə 2024-cü ilin sonuna və 2025-ci ildə illik inflyasiyanın hədəf daxilində ($4\pm 2\%$) olacağı proqnozlaşdırılır. Belə ki, yenilənmiş oktyabr proqnozlarına görə, illik inflyasiyanın 2024-cü ilin sonuna 5.1 faiz, 2025-ci ildə isə 5.8 faiz olacağı gözlənilir".

Xatırladaq ki, Mərkəzi Bank iyul ayında baza sse-nari üzrə inflyasiyanın 2024-cü ildə 5,4 faiz, 2025-ci ildə isə 5,5 faiz olacağını proqnozlaşdırmışdı. Bu, aprelə verilən proqnozdan yüksək idi və tənzimləyici bildirib ki, proqnozlara yenidən baxılması manatın nominal effektiv məzənnəsinin daha aşağı temple möhkəmlənməsi gözləntisi və qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsul və xidmətlərin qiymət və tariflərində edilən dəyişikliklərlə bağlıdır.

Azərbaycan hökumətinin ilkin proqnozunda 2024-cü ildə illik inflyasiyanın 5.2 faiz təşkil edəcəyi nəzərdə tutulsa da, ilin birinci yarısının yekunları əsasında dəyişiklik edilərək göstərici 2,7 faizə endirilib. Hökumət gələn il üçün Azərbaycanda inflyasiyanı 4,6 faiz proqnozlaşdırıb.

AMB-dən verilən məlumata əsasən faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərarlar faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiya, xarici və daxili risk amillərinin dinamikasından asılı olacaq: "Mərkəzi Bank davamlı olaraq gedən iqtisadi prosesləri və

maliyyə bazarlarını izləyir və qiymət sabitliyini təmin etmək üçün bütün mövcud vasitələrdən istifadə edəcək. Faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərar barədə məlumat 2024-cü il dekabr ayının 18-də ictimaiyyətə açıqlanacaq".

Brifinqdə sualları cavablandıran T.Kazimovun dediyinə görə, Mərkəzi Bank neftin orta qiymətini 2024-cü il üzrə 81,4 dollar (may proqnozunda 85,7 dollar), 2025-ci il üzrə 79,2 dollar (83,5 dollar) proqnozlaşdırıb. O əlavə edib ki, AMB təbii qazın orta qiymətini bu il üzrə 290 dollar (281 dollar), 2025-ci il üzrə 340 dollar (299) proqnozlaşdırıb. Göründüyü kimi, Mərkəzi Bank neft qiymətləri üzrə proqnozlarını endirib, qazla bağlı isə artırıb.

AMB həmçinin Azərbaycanda qeyri-neft sektoru üzrə iqtisadi artım proqnozunu yaxşılaşdırıb. T.Kazimovun sözlərinə görə, Mərkəzi Bank bu ilin sonuna iqtisadi artım proqnozunu 2024-cü il üzrə 3,9 faiz, 2025-ci il üzrə 3,3 faiz müəyyən edib.

Tənzimləyici bu ilin yekununda qeyri-neft sektorunda 6,5 faiz, 2025-ci ildə isə 5,1 faiz iqtisadi artım gözləyir. AMB-nin bundan əvvəlki proqnozu müvafiq olaraq 5,7 faiz, və 4,4 faiz idi. Qeyri-neft sektorunda artım proqnozunu yaxşılaşdırılmasını AMB sədri ev təsərrüfatları və dövlət sektorunda istehlakın artması ilə əsaslandırır.

Qeyd edək ki, noyabrın 1-də Milli Məclis AMB İdarə Heyətinə dəyişiklik edilməsi-nə dair layihəni qəbul edib. "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı İdarə Heyəti üzvlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi haqqında" layihəyə əsasən, Toğrul Nəcəfəli oğlu Əliyev, Gülnar Azər qızı Paşayeva, Əli İsmayıl oğlu Əhmədov və Vüsal Cahangir oğlu Xəlilovun Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinə üzv təyin edilib, Rəşad Temraz oğlu Orucov Mərkəzi Bankın İdarə Heyə-

tinin üzvü vəzifəsindən azad olunub.

T.Kazimov uçot dərəcəsinə həsr olunmuş brifinqdə bu dəyişikliyə aydınlıq gətirib: "Bunun səbəbi çox sadədir. Qanuna əsasən AMB-nin İdarə Heyəti 7 üzv və 2 müstəqil üzvlə fəaliyyət göstərməlidir. Amma iki ildən artıq müddətdə İdarə Heyəti məhdud heyətlə fəaliyyət göstərib. 2024-cü ilin əvvəlində AMB strategiya qəbul edib. Bu strategiyam həyata keçirilməsi və ölkə başçısının qarşıya qoyduğu məqsədləri dəstəkləyən mandanın uğurlu həyata keçirilməsi üçün buna ehtiyac var".

Bundan əlavə, AMB İdarə Heyətinin qərarı ilə biznes proseslərin optimallaşdırılması çərçivəsində Mərkəzi Bankın Gəncə və Quba Regional Mərkəzlərinin, Sumqayıt Şəhər İdarəsinin cari ilin sonunda fəaliyyətinə xitam verilməsi nəzərdə tutulur. Tənzimləyici bildirir ki, qərarın qəbul edilməsi ölkədə fəaliyyət göstərən bankların nağd pulun logistikası üzrə regional infrastrukturunun inkişafı, bu infrastruktur vasitəsilə müvafiq regionlarda nağd pula olan tələbin ödənilməsi və biznes proseslərin effektivliyinin artırılması ilə əlaqədardır.

T.Kazimov bildirib ki, Azərbaycanda iki bank ABB və Kapital Bank Mərkəzi Bankın operator bankı kimi çıxış edir. Onlar bazarda nağd vəsaitlərinin tədaviülünü təmin edirlər: "Keçən ilə qədər hər şey AMB tərəfindən keçirilirdi, amma hal-hazırda bu iki bank həm özləri üçün, həm də digər banklar üçün nağd vəsaitlərin tədaviülünü həyata keçirirlər. Biz bu prosese nəzarət edirik. Nağd pulun istifadə edilməsi üçün region ofislərinin saxlanılmasına ehtiyac yoxdur. Orda çalışan işçilərimiz kifayət qədər ixtisaslıdır və onları AMB işlə təmin edəcək".

Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyası (KXCP, sədr Mirmahmud Mirəlioğlu) COP29 ərəfəsində həbsdəki jurnalistlər və ictimai fəalları azad olunması üçün Azərbaycan hakimiyyətinə müraciət edib (Turan). “Həbsdəki ictimai fəalları və media nümayəndələrinin bir çoxunun sağlamlığında ciddi problemlər olduğunu, bu məqamın ciddi olaraq, beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan dövlətinə qarşı istifadə edildiyini, həbsdəki şəxslərin heç bir formada dövlətçiliyə təhlükə yaratmadığını nəzərə alaraq, onların təcili, COP 29 beynəlxalq tədbirinə qədər azadlığa buraxılmasını təklif edirik”, – sənəddə qeyd edilir.

Partiya hesab edir ki, hökumətin bu addımının ölkə daxilində və beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan dövlətinə münasibətdə müsbət təsiri olacaq. KXCP COP29 ərəfəsində Azərbaycan hakimiyyətinin dünya ölkələrinə bu tədbir zamanı silahlı münaqişələrin dayandırılması ilə bağlı çağırışını doğru sayır və ümumilikdə müsbət qiymətləndirir.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsi sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin üzvü Hikmət Babaoğlu “Yeni Müsavat”a şərhində bildirdi ki, Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyasının yaydığı bəyanat məzmun və mahiyyət etibarilə kökündən yanlışdır. Deputat deyib ki, Azərbaycanda hansı peşə sahibi olmasından asılı olmayaraq, qanunu pozan şəxs həbs edilir: “Əgər bütün qanunu pozanları beynəlxalq tədbirə görə buraxsaq, Azərbaycan cəmiyyəti kriminallaşar. Bu, məsələnin hüquqi tərəfidir. Məsələnin siyasi tərəfi isə başqadır. Diqqət etsək, görürük ki, bu günə qədər eyni məsələ ilə bağlı, yeni “siyasi məhbuslar” məsələsi ilə bağlı Azərbaycana müraciət edən təşkilatlar Avropanın islamofob insan hüquqları təşkilatları idi. Hər iki məzmunla diqqət etsək, görürük ki, KXCP-nin müraciətinin mətni ilə Azərbaycanı sevməyən erməni lobbisinin nəzarəti altında olan hüquq müdafiəçilərinin yazdığı mətn bənzərdir. Demək ki, hər iki bəyanat eyni mənbədən “qidalanı” və Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı siyasi şantaj xarakteri daşıyır. Eyni zamanda COP29-un siyasiləşdirilməsinə, COP29-un Azərbaycanın əleyhinə kampaniyaya çevrilməsinə xidmət edir. Düşünürəm ki, hü-

quqi dövlətdə heç bir halda hər hansı beynəlxalq tədbirə görə qanun pozmuş cinayətkarı, cinayəti məhkəmə ilə sübut olunmuş qanun pozuntusu törədənləri azadlığa buraxmaq olmaz. Azərbaycan hüquqi, demokratik ölkədir. Azərbaycan əsla izn verə bilməz ki, hüquq müxtəlif mərkəzlər tərəfindən manipulyasiya edilsin, ölkəmizdə cəzasızlıq mühiti yaransın və ölkəmizdə kaos baş versin. Azərbaycan məhkəmə sistemi müstəqil hakimiyyət qollarından biridir. Kiminsə məhkəmə qərarlarından hər hansı narazılığı varsa, o istisnasız olaraq məhkəmələrə müraciət etməlidir”.

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının sədri, millət vəkili Arzuxan Əlizadə isə “Yeni Müsavat”a mövzunu belə şərh etdi: “Həbsdə olan, azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilmiş şəxslərə, kimliyindən, ictimai-siyasi fəaliyyəti olub-olmamasından, hansı peşə, yaxud ixtisas sahibi olmasından asılı olmayaraq, onun ilk növbədə ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə baxmaqla, eyni zamanda humanizm prinsipləri əsasında yavaşmanın tərəfdarıyam. Təbii ki, müəyyən şəxslər var ki, onların həbsi cəmiyyətdə müəyyən rezonans yaradır, ictimai-siyasi fəaliyyəti, yaxud jurnalist fəaliyyəti ilə məşğul olması baxımından müəyyən qədər tanınan şəxslərin həbsi cəmiyyətdə narahatlığa səbəb olur. Bir çox halda bu cür faktlardan Azərbaycana heç də xoş münasibəti olmayan təşkilatlar və siyasilər istifadə etməyə çalışırlar. Müxtəlif təşkilatlarda Azərbaycana bu və ya digər formada sanksiyaların tətbiq edilməsi, insan hüquqları ilə bağlı məsələlərin lazımı səviyyədə olma-

Həbsdəki ictimai fəalları azad etmək çağırışına reaksiyalar

Hikmət Babaoğlu: “Qanunu pozanları beynəlxalq tədbirə görə buraxsaq, Azərbaycan cəmiyyəti kriminallaşar”

Arzuxan Əlizadə: “Əgər məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü yoxdursa, istintaq dövründə həmin şəxslərin bağışlanması qanunvericiliyə uyğun deyil”

ması ittihamları eşidilir. Əgər həbsdə olan şəxslərin ictimai təhlükəlilik dərəcəsi yüksək deyilsə, humanizm prinsipi əsasında onların bağışlanması, əfv edilməsi, cəzalarının azaldılması təqdir ediləndir. Amma hansı kateqoriyada olmasından asılı olmayaraq, dövlətinə qarşı hər hansı fəaliyyətdə iştirak edibse, eyni zamanda ağır cinayətlər törətməsi ilə bağlı tutarlı dəlillər sübutlar varsa, kim olmasından asılı olmayaraq həbs olunanlara fərqli və daha sərt münasibətin olması başadüşüləndir. Məsələlərə qanunvericilik çərçivəsində baxmaq lazımdır. Əgər məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü yoxdursa, istintaq dövründə həmin şəxslərin bağışlanması qanunvericiliyə uyğun deyil. Şəxsin əməli sübuta yetiril-

məlidir ki, məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü olmalıdır ki, ona uyğun bağışlama, əfvetmə, cəzasının azaldılması kimi humanist yanaşma sərgiləmək mümkün olsun. İndiki halda, haqqında məhkəmə hökmü olmayan şəxslərin bağışlanması heç bir halda mümkün deyil. Sadəcə olaraq, cinayət əməli sübuta yetirilmədiyi əsas götürülərək istintaq orqanı tərəfindən cinayət işlərinə xitam verilir. Bu cür məsələlərə diqqət çəkməklə, ictimai fikri özünə yönəltmək, hansısa formada özünün siyasi varlığını müxtəlif təbəqələrə göstərmək xatirinə bu cür açıqlamalar verilməsi də doğru deyil. İstənilən halda bu təşəbbüs təqdir olunandır”.

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
“Yeni Müsavat”

TDT Dövlət Başçıların 11-ci Zirvə Görüşünün gündəliyi açıqlandı

Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət Başçıların 11-ci Zirvə Görüşü 6 noyabr 2024-cü il tarixində Qırğız Respublikasının paytaxtı Bişkekdə keçiriləcək.

APA TDT-nin rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun ev sahibliyi edəcəyi Sammitdə Azərbaycan, Qazaxıstan, Türkiyə və Özbəkistan prezidentləri iştirak edəcək.

Bundan əlavə, TDT Müşahidəçilərinin Hökumət Başçıları və TDT Baş Katibləri də sammitdə iştirak edəcəklər.

Bildirilib ki, “Türk Dünyasının Gücləndirilməsi: İqtisadi İntegrasiya, Davamlı İnkişaf, Rəqəmsal Gələcək və Həmi üçün Təhlükəsizlik” şüarı ilə keçiriləcək Sammit Təşkilatın hərtərəfli gündəliyi ilə bağlı yüksək səviyyəli müzakirələr üçün mühüm platforma yaradacaq.

Liderlər əsas məsələlər üzrə qərarlar qəbul edəcək, sazişlər imzalayacaq və iqtisadiyyat, ticarət, rəqəmsal transformasiya, nəqliyyat və təhlükəsizlik sahələrində TDT layihələri ilə bağlı rəsmi sənədləri təsdiq edəcəklər gündəliyə həmçinin üzv dövlətlər və müşahidəçilər arasında müxtəlif sahələrdə çoxtərəfli əməkdaşlığa diqqət yetirilməklə, regionda və ondan kənarda baş verən siyasi və iqtisadi hadisələrin müzakirələri də daxil ediləcək.

Qeyd edilib ki, sədrlik Qazaxıstandan Qırğızıstan Respublikasına keçəcək və bağlanış mərasimində dövlət başçıları Bişkek Bəyannaməsini və bəzi mühüm qərarları imzalayacaqlar.

“Xudafərin” dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsi yaradılacaq

“Vətən müharibəsindəki tarixi zəfərimizdən sonra ölkəmizin əsas strateji hədəfləri Gorus-Qafan avtomobil yolunun Azərbaycan Respublikasına düşən hissəsinin və “Laçın yolu”nun nəzarətə götürülməsindən ibarət idi.

Bununla bağlı 12 sentyabr 2021-ci il tarixdə Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində Qubadlı rayonunun Eyvazlı kəndində “Eyvazlı” və 12 noyabr 2021-ci il tarixdə isə Zəngilan rayonunun Qazançı kəndində “Qazançı” dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələri fəaliyyətə başlamaqla

etibarlı sərhəd nəzarətinin təşkili təmin olundu”.

Musavat.com xəbər verir ki, bunu Dövlət Sərhəd

Xidməti Sərhəd Nəzarətinin rəisi general-leytenant Elşən Verdiyev deyib. O bildirib ki, Dövlət Sərhəd Xid-

məti tərəfindən 2023-cü ilin aprel ayının 23-də həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində Laçın-Xankəndi yolunun başlanğıcında Sərhəd Nəzarəti xidməti fəaliyyətə başlayıb.

“Qarşıya qoyulmuş tapşırıqların, əmr və göstərişlərin icrası təmin olundu. Vətən müharibəsindən sonra Füzuli və Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanlarında sərhəd infrastrukturunu yaradılaraq istismara verildi. Hazırda “Laçın” beynəlxalq hava limanının və “Ağbend” dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsinin tikintisi davam etdirilir, “Xudafərin” dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsinin yaradılması isə nəzərdə tutulub”.

□ **Sahənə Rəhimli,**
Musavat.com

Bu gün Azərbaycan mətbuatının və televiziya məkanının, jurnalistika və dilçilik elmimizin parlaq simalarından olan professor Qulu Məhərrəmlinin 70 yaşı tamam olur.

Az qala 40 ildir tanış olduğumuz Qulu müəllimin 70 yaşa çatması adama bir az qəribə gəlir. Bu xüsusda yaranan ilk sual belədir: “Doğrudanmı 70 yaşı tamam olur?”

Bu sual oradan doğru ki, Qulu Məhərrəmli öz pozitivliyi, enerjisi, optimistliyi ilə fərqlənir, necə deyirlər, “günü keçmiş qoca” obrazından uzaqdır, ictimai-siyasi həyatda, mediada fəaldır.

Ancaq onun ömür yolu na nəzər saldıqda görürsən ki, peşəkar media mütəxəssisinin parlaq dünəni var. Siyasi şərhçi və publisist Qulu Məhərrəmli təkcə TV tariximizdə parlaq iz qoymuş “7 gün”, “Təfəsilat”, “Gerçəklik”, “Səhər” (AzTV), “Dost məclisi”, “Gündəm” (Xəzər TV), “Mətbuat aynasında” (GünAz TV) kimi populyar televiziya verilişlərinin müəllifi və aparıcısı kimi tanınmaqla yanaşı, həm də media və jurnalistika elmi, həmçinin dilçilik və lüğətçilik sahəsində nüfuzlu alimdir.

O, 1954-cü ildə Zəngilanda doğulub, orta təhsilini Şuşada alıb. 1978-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsini bitirib, təyinatla Azərbaycan televiziyasına göndərilib və “Xəbərlər” baş redaksiyasında reportyor kimi fəaliyyətə başlayıb. Qısa müddətdə redaktor və böyük redaktor vəzifələrinə irəli çəkilib. 1982-ci ildən AzTV-də yeni yaradılmış “Beynəlxalq icmal” qrupuna rəhbərlik edib.

1991-ci ildən xəbər aparıcısı kimi müntəzəm efirə çıxmağa başlayıb, “1000 saniyə” və “24 saat” xəbər verilişlərini, həmçinin əsas xəbər proqramını aparıb.

1993-1995-ci illər arasında geniş tamaşaçı kütləsi toplayan “7 gün” populyar analitik-informasiya verilişinin müəllifi və aparıcısı olub. Hadisələrə obyektiv və plüralist yanaşması ilə fərqlənən bu proqram Qulu Məhərrəmli peşəkar aparıcı kimi auditoriyaya daha geniş tanıdıb. Hadisə, problem və faktlara fərdi yanaşması onun AzTV ekranında ilk davamlı müəllif proqramı olan, ən müxtəlif aktual mövzuları araşdıran “Təfəsilat”ın, sonralar isə “Gerçəklik” verilişinin populyarlığını təmin edib, müxtəlif mövzularda apardığı tok-şoular da həmişə maraqla qarşılanıb.

Sözünün həm ağası, həm qulu olan ustad

Bu gün 70 yaşı olan Qulu Məhərrəmlinin ən mühüm keyfiyyətlərindən biri də onun daxili tolerantlığı və mötədilliyidir...

1995-ci ilin avqustunda ekranlara çıxan “Səhər” musiqi-informasiya proqramı təkcə Qulu Məhərrəmli-nin yaradıcılıq bioqrafiyasında deyil, bütövlükdə Azərbaycan televiziyası tarixində yeni estetik prinsiplərin ekran təcəssümü baxımından yeni səhifə açıb. Peşəkar jurnalist bu gün də teleməkanın baxımlı verilişlərindən olan bu proqrama 12 il rəhbərlik edib.

1995-ci ilin martında Azərbaycan televiziyasının ilk siyasi icmalçısı təyin olunan Q. Məhərrəmli həmin il qısa müddətdə “Xəbərlər” baş redaksiyasına da rəhbərlik edib. Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərdən, rəsmi toplantılardan canlı yayımlanan reportajlar aparıb, ölkə başçılarının xarici səfərlərindən çoxsaylı hesabatlar, müsahibə və reportajlar hazırlayıb. Bu illərdə onun Qarabağ mövzusunda şərhləri, beynəlxalq həyata dair siyasi təhlilləri, görkəmli siyasətçilərlə apardığı müsahibələr də maraqla baxılıb.

2005-ci ildə AzTV şirkətdən qapalı səhmdar cəmiyyətə (QSC) çevrildikdən sonra da “Səhər” proqramına rəhbərliyini davam etdirən Q. Məhərrəmli 2007-ci ildə “Müəllif proqramları və xüsusi layihələr” departamentinin direktoru təyin olunub. Həmin ilin oktyabrında AzTV-ni tərk edərək, yeni yaradılmış “Xəzər” televiziyasında fəaliyyətə başlayıb, bu telekanalın ilk dövrədəki yaradıcılıq üslubu-

nun və estetik prinsiplərinin formalaşmasına öz töhfəsini verib. 2007-2012-ci illər arasında Xəzər TV-də apardığı “Dost məclisi” və “Gündəm” proqramları qısa müddətdə tamaşaçılar arasında populyarlaşıb. 2017-2019-cu illər arasında GünAz TV-də apardığı “Mətbuat aynasında” (rejissor Nadir Diridağlı) verilişi də eyni uğurlu taleni yaşayıb.

Azərbaycan telejurnalistikasının inkişafında müstəsna xidmətləri olan Qulu Məhərrəmli müxtəlif mövzularda 20-yə yaxın sənədli televiziya filminin ssenari müəllifidir. Bu filmlərin bəziləri beynəlxalq festival və müsabiqələrdə nümayiş etdirilib. O, bir neçə populyar xarici serialın Azərbaycan dilinə dublyajının bədii rəhbəri olub.

1982-ci ildən elmi, 1991-ci ildən isə pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan Qu-

“Mediada debatlar” kimi tədris vəsaitləri, “Zamanın rəngləri”, “Gələcəyə ön söz”, “Məmməd Əmin Rəsulzadə” kimi dəyərli elmi-publisistik əsərləri xüsusi qiymətləndirilir. Əsərləri ingilis, rus, çex, fars və koreya dillərində çap edilib.

Professorun elmi yaradıcılığında lüğətçilik xüsusi istiqamət təşkil edir. Onun çoxillik zəhmətinin bəhrəsi olan “Kino, televiziya, radio terminləri”, “Mediada işlə-nən alınma sözlər”, “Məktəblilər üçün alınma sözlər

masında iştirak edib. Hazırda elmi-pedaqoji fəaliyyətini davam etdirən professor Qulu Məhərrəmli teletənqidçi kimi təhlillər aparır, publisist çıxışlar

edir, praktik jurnalistika, o cümlədən teleyaradıcılıq sahəsində də öz layihələrini gerçəkləşdirir. Presklub.TV YouTube kanalına rəhbərlik edir. BDU-nun kafedra müdiri və Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvü, qurumun Etika Komissiyasının sədri-dir.

Qulu Məhərrəmli media sferasında sevimli edən ən mühüm keyfiyyətlərindən biri onun həmişə sözünün ağası olması, daxili tolerantlığı, mötədilliyi, necə deyirlər, uşaqla uşaq, böyüklə böyük olmasıdır. O, kiminsə haqqında tənqidi fikirlər səsləndirəndə də sözlərini elə seçir, elə təhkiyə ilə söyləyir ki, opponenti əsla incimir, onun tənqidi fikirlərini qılınca qarşılamır. Bəlkə də, o, vaxtında diplomatik sahəyə yönəlsəydi, bacarıqlı diplomat olardı.

“Yeni Müsavat” Media Qrupunun kollektivi Azərbaycan mətbuatının və televiziya sahəsinin, jurnalistika elminin və sahə təhsilinin inkişafına, Azərbaycan dilçiliyinə parlaq töhfələr vermiş professor Qulu Məhərrəmli 70 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir. Mediamızın ağsaqqalı mərtəbəsinə yüksələnlərdən olan dəyərli həmkarımıza uzun ömür, gümrahlıq arzu edir və onun hələ daha uzun illər mətbuatımızın aparıcı simalarından biri olmasını təmənni edirik.

“Yeni Müsavat”

Kabab mövsümü

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

**“Baqqal müştəridən kəsər, siçan baqqaldan”
 (Azərbaycan ata sözü)**

Mərkəzi Bankın xəbərinə görə hazırda bizdə illik inflyasiya 4 plus, minus 2 faiz həcmindədir. Gələn il isə, inşallah, 5 tam onda 8 faizdən çox olmayacaqdır.

Əlbəttə, bunlar hamısı əhaliyə göstərilən yüksək diqqət, qayğının nəticəsidir. Əks halda inflyasiya necə 4 plus-minus 2 olardı? Gördüyünüz kimi, hətta mənim kompüterimdə bu riyazi işarəni qoymağa simvol da tapılmadı, məcbur sözlə yazdım. Saz olsa, dastan qoşaram. Mərkəzi Bankımız nə qədər dəyərli, intellektual, modernist işlər görür...

Eyni zamanda, könül istər ki, gələn il belə plus-minus işlər olmasın, yalnız plus olsun. Inflyasiya yalnız müsbət xarakter daşsın. Bizə yaraşmaz nəşə aşağı düşsün. Üstəlik, dərəcənin 2 aşağı, 2 yuxarı olması qərsizlik effekti yaradır. Sanki bizdə sabitliyə xal düşür. Gələn dəfə, zəhmət olmasa, bizə dəqiq məlumat verin. Ya 6 yazın, ya 2.

Bəlkə inflyasiyanı, qiymət artımını 0 faizlə də göstərmək mümkündür. Elmi baxımdan yazıram. Çünki qiymətlər artdıqca əhalinin alış imkanları aşağı düşür, nəticədə dükən-bazarda məhsullara baxıb, boş zənbillə evə dönürük. Yəni, bu zaman istehlak səbətimiz 0-la dolu olmuş olur. (Təzə yanıltmac düzəltdim, 2-ci sinfin Ana dili dərslərinə sala bilərsiniz: “Dolu olmuş olur”). Bu isə inflyasiya faizinin sıfıra düşməsinə göstərir. Dükənə muzey kimi getdiyimiz üçün mədəni obyektlərə giriş sayında artım müşahidə edilməkdədir.

Əsas da bu deyildirmi? Mənim qazi dostum Məğrub bəy bugünlərdə elektron namə yazıb, deyir hər şeydən razıyıq, birçə üzərlərin qiyməti qalxmasın, çünki inkişafımıza göz dəyə bilər.

Doğru mövqedir. Əsl vətəndaşlıq nümunəsidir. İndicə araşdırdım, son 5 ildə üzərlərin qiymətində artışı müşahidə edilmir, yenə 50 qramı 1 manat 15 qəpiyə satılmaqdadır. Hətta topa ilə alsan 1 manata da verirlər.

Yeri gəlmişkən, çoxlu yağış Xəzər dənizimizi doldurdu, dünən Bulvar Nazirliyinin əməkdaşları jurnalistləri dəniz sahilinə yığmışdılar, neçə ildir üzüməyən səyahət gəmisi yenidən işə düşmüşdü!

Buyur. Artıq dəniz də doldurulur. Gözümüz aydın olsun. Dəniz dayazlaşdığı üçün gəmi səyahətinə çıxmaqda çətinlik çəkirdik. İndi isə 5 manat ver, üz. Bu məlumatı da bulvarın mətbuat katibi xalqımıza çatdırdı. Deyir 2015-ci ildən bəri biz gəmiyə girişin qiymətini qaldırmamışıq. Doqquz ildir 5 manatdır!

Təbii ki. Niyə də qalxsın, əgər inflyasiya plus-minus dursa... Tez yazını bitirib gəmiyə minməyə tələsirəm, son abzaslar mənasız olsa üzrlü sayın.

Dünən paytaxta qərribə qoxu yayılmışdı. Bəzi ekoloq alimlər guya bunun zibil iyi olduğunu söylədilər. Guya yağışdan sonra çürüntü artmışdır, hətta su vurub bəzi zibil işlərimizi üzə çıxarmışdır. (Qısaca şərh edim ki, belə ekoloqları tutub içəri qoymaq lazımdır). Halbuki, mən də iyələdim, qətiyyənlə zibil iyi deyildi. Gül kimi kabab iyinə oxşayırdı. Mərkəzi Bankın açıqlamasından sonra əhali kütləvi şəkildə mağazalara, ət dükanlarına axın edib, hamı kabab bişirib. Vəssalam. İzahat budur. Nə zibil? Kimə nə lazımdırsa, kimin daxili aləmində nə varsa, ətrafda da onu görür. Yaxşı şeylər düşünün, yaxşı baxın, yaxşı görün.

İndi söz əlaqədar təşkilatlarındır. Yazın görüm sizin burnunuza dünən hansı iy gəlmişdir? Plus-minus işləriniz necə gedir?

Xəbər verildiyi kimi, Türkiyənin DEM Partiyasından millət vəkili olan Ömər Öcalanın həbsxanada olan əmisi, PKK lideri Abdullah Öcalanla görüşünün təfərrüatı belli olub. Görüşdə terrorçubası MHP lideri Dövlət Baxçalının təklifi ilə bağlı iki şərt irəli sürüb (Axar.az). Bunlar qarant dövlət və hüquqi təminatla bağlı məsələlərdir. Öcalan qarant dövlətlə bağlı hər hansı ölkənin adını qeyd etməyib.

Yada salaıq ki, MHP lideri Dövlət Baxçalı TBMM-dəki çıxışında “Öcalanın təcrid olunması aradan qaldırılsa, o, Türkiyə Böyük Millət Məclisindəki qrup toplantısında çıxış etməli və terrora son qoyduğunu və PKK-nın buraxıldığını açıq şəkildə bəyan etməlidir” fikrini səsləndirmişdi.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan isə Baxçalının təklifini dəstəkləyərək, bunu “tarixi fürsət” kimi dəyərləndirib. Prezidentin sözlərinə görə, Cümhuriyyət hər hansı bir şəxsin, zümrənin, kütlənin, məzhəbin, etnik qrupun cümhuriyyəti deyil: “Bu cümhuriyyət türkün də, əlbəttə ki, kürdün də cümhuriyyətidir”.

Türkiyəli siyasi analitik Engin Özer isə deyib ki, Öcalanın azad olunması indiki məqamda mümkün görünərsə də, uğurlu gediş sayılmaz: “Bu, əslində çox yaxşı işləyəcək bir strategiya deyil. Öcalanın PKK üzərində o qədər də təsiri yoxdur. Türkiyədəki ekspertlər bunun uğurlu olacağını proqnozlaşdırmırlar, bu, uğurlu ola biləcək bir siyasət deyil. Türkiyə buna bənzər bir şey etmişdi və nəticədə daxildə qarşıdurma yaranmışdı. Buna baxmayaraq, Öcalan azad oluna bilər. Çox güman ki, o, əvvəlcə ev dustaqlığına buraxılacaq, sonra azad ediləcək”.

Özer qeyd edib ki, Öcalanın azadlığı kürd dövlətinin tanınması kimi yozula bilər: “Onun azad edilməsi əslində Suriyanın şimalındakı kürd bölgəsinin tanınması deməkdir. Bu yolla Türkiyə həm İraqda, həm də Suriyada faktiki kürd dövlətini tanıyacaq. Hökumətin bu siyasəti İran-İsrail münaqişəsi ilə bağlı ola bilər. Bu, Yaxın Şərqdə münaqişələrin daha bir neçə il davam edəcəyi gözləntiləri ilə edilir”.

Öcalan 1999-cu ildə həbs edilib və terrorçuluq fəaliyyətinə görə ölüm cəzasına məhkum edilib. Bu hökm

Türkiyənin Öcalan “tənliyi” - terrorbaşının şərtlərinə cavab nə olacaq...

Ankaranın PKK-nı tamamilə məhv etməsi üçün əsas yarana bilər

daha sonradan ömürlük həbs cəzası ilə əvəz olunub. O, həbs cəzasını İmralı adasında təkadamlıq kamerada keçir.

Bəs Türkiyə dövlətinin Öcalanın 2 şərtinə münasibəti nə olacaq? Olacaqmı?

Politoloq Elxan Şahinoğlu “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, qarant dövlət şərtinin həqiqətən irəli sürüldüyü hələ təsdiq olunmayıb. Təsdiq olarsa belə, belə bir şərti Türkiyə dövləti qəbul etməz: “Çünki terrorla mübarizə Türkiyənin daxili məsələsidir, buraya üçüncü dövlətin hər hansı adda qarışmasına Ankara izn verməz. İstənilən qarant dövlət ilk növbədə öz maraqlarını önə çəkəcək. Bunu Türkiyə yaxşı bilir. Abdullah Öcalanın sərbəst buraxılması məsələsinin özü də hələ mübahisə predmetidir. Burada kürd məsələsi və terror məsələsi ortaya atılır. Türkiyə hökuməti bu məsələləri hansı yöndən həll edəcəyi barədə qərar verməyib. Ona görə də hesab edirəm ki, ortaya atılan məsələlərin həlli hələ uzanacaq”.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə bildirdi ki, Türkiyə kürd açılışı siyasəti

tini yenidən həyata keçirmək istiqamətində strateji plan həyata keçirir. Bu plan- da PKK terror təşkilatının sədri Abdulla Öcalanın azad edilməsi və onun rəsmən PKK-nı buraxması barədə açıqlaması nəzərdə tutulur: “Türkiyə regional gücdən beynəlxalq gücə çevrilir. Yeni dünya nizamı qurulur. Türkiyə çalışır ki, ölkəsinin PKK probleminə son qoysun. Son illərdə PKK-ya kifayət qədər zərbələr endirilib və terror təşkilatı xeyli zəiflədilib. Ömər Öcalanın dilə gətirdiyi şərtlər əslində Abdulla Öcalanın şərtləridir. Öcalanın şərtləri sırasındakı qarant ölkə məsələsinə Türkiyə razılaşmaz. PKK məsələsində Türkiyə üçüncü ölkənin hər hansı formada iştirakına razı ola bilməz. Çünki üçüncü tərəf Türkiyənin daxili işinə qarışacaq. Bu isə Türkiyə üçün lazım deyil. Terror təşkilatının rəhbərinin bu təklifi absurddur və belə görünür ki, o, yenə öz ampluasında qalmaqdadır. Hüquqi təminatı isə Türkiyə kimi ciddi dövlət ona verəcək. Qarant ölkə də Türkiyənin özü ola bilər. Türkiyə özü ona qarant verir

və hətta sivil siyasətlə məşğul olmağa da şərait yaradır. Hansısa xarici ölkə niyə Türkiyənin daxili işinə qarışmalıdır ki?! Danışqlar müsbət gedərsə, Abdulla Öcalan PKK-nın buraxılmasını elan edə bilər. Amma PKK-da aparıcı simalar sayılan bəzi şəxslər və PKK-ya logistika dəstəyi verən xarici kəşfiyyatlar silahı yerə qoymamaq üçün PKK-nı ayaqda saxlamağa çalışacaqlar. Ümumi götürəndə, Abdulla Öcalanın PKK arasında kifayət qədər nüfuzu var, onun sözü eşidilir. Lakin ona qarşı çıxanlar da ola bilər. Türkiyə Öcalana türk-kürd xalqlarının vahid Türkiyədə daha yaxşı yaşamasına qatqı qatması üçün şərait yaradır. Əgər, Türkiyə dövlətinin bu addımına olumlu yanaşmasalar Türkiyənin PKK-ya qarşı hərbi əməliyyatları geniş miqyaslı şəkildə aparılacaq. Bundan sonra Türkiyədə yaşayan və PKK-da olmayan milyonlarla sivil kürd vətəndaşlar tam olaraq Türkiyə hökumətini dəstəkləyəcək”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 “Yeni Müsavat”

İrəvan dayanmır: yeni silahlar alacaq - Bakıdan reaksiya

Polkovnik: "Ermənistanın bu şəkildə silahlanması bölgədə sülhə çox böyük təhdid yaradır"

Ermənistan riyakar sülh bəyanatları fonunda silahlanmağa davam edir. Onun əsas silah tədarükçüləri arasında isə Hindistan faktiki birinci yərə çıxıb. Bu da növbəti fakt.

Ermənistan Müdafiə Nazirliyi Su-30MKI Flanker-H qırıcılarının, eləcə də onlar üçün xüsusi silahların partiyasını almaq məqsədi ilə Hindistanın təyyarə istehsalçısı HAL ilə danışıqlara başladığını açıqlayıb. Eyni zamanda, Ermənistan 5 ildir anbarda olan əlavə 8 Su-30SM Flanker-C sifarişini ləğv etmək niyyətindədir. Bu barədə "Avions Legendaires" yazıb.

Bu, Hindistanın öz Su-30MKI-ni ixrac etmək qərarından sonra ilk müqavilə olacaq. Ermənistanın qırıcı arsenalı hazırda 2019-cu ilin yazında alınan 4 Su-30SM Flanker-C və təxminən 15 köhnə Su-25K-dan ibarətdir. Lakin qırıcıları qəbul etdikdən bir neçə həftə sonra Ermənistan daha 8 Su-30SM sifariş etmək niyyətindədir.

Bildirilir ki, müqavilə məbləğinin 70%-ə qədər qismən ödənilsə də, o vaxtdan bəri heç bir təyyarə getirilməyib. Səbəb sadədir: onların heç birini istehsal edilməyib və bu günə qədər buraxılan Su-30-lar Rusiyanın öz ehtiyacları üçün göndərilib.

News.am qeyd edir ki, görünür 5 ildən sonra ermənilərin səbri tükənib və Rusiya nəinki müştərisini, həm də müttəfiqini itirə bilər. Beləcə,

Ermənistan HAL ilə 8-dən 12-yə qədər Su-30MKI-nin tədarükü ilə bağlı danışıqlara başlayıb. Faktiki surətdə "Hindustan Aircraft Limited" Sukhoi" avansı ödəmək şərti ilə 8 yeni təyyarəni öz öhdəsinə götürəcək və 4 hazırkı Su-30SM-ni Su-30MKI standartına təkmilləşdirəcək.

"Super 30" proqramı kimi tanınan danışıqlar Astra 1 uzaqmənzilli hava-hava raketləri, "Rudram 1" antiradar raketləri və SAAW idarə olunan bombaların bir partiyası ətrafında gedir. Hər üçü Hindistanda dizayn və istehsal edilib.

Bu nə qırıcılardır? Azərbaycanın Pakistandan aldığı hərbi təyyarələrdən hansısa üstünlüyü varmı?

Herbi ekspert, polkovnik Rövşen Məhərrəmov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Vətən müharibəsində məğlub olduqdan sonra Ermənistan dövlət büdcəsində orduya ayırmalar xeyli artırılmağa başlandı. 2025-ci il üçün Ermənistan silahlı qüvvələrinin büdcəsi 1,6 milyard dollara qədər artırılıb. Bu büdcə Ermənistan kimi kiçik dövlət üçün böyük məbləğdir. Orduya ayrılan vəsaitin böyük hissəsini silahlanmaya yönəldirlər. Ermənistan müharibədəki məğlubiyyətdən sonra

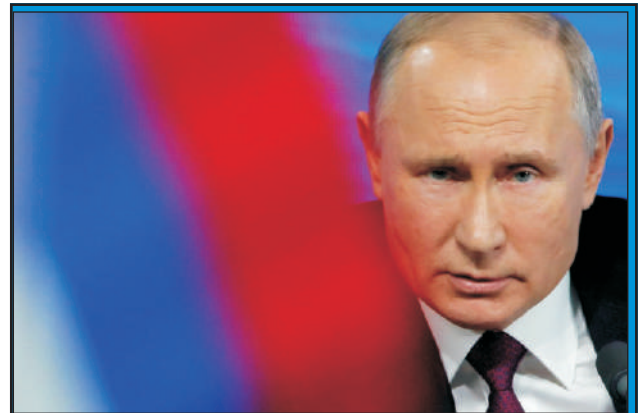
qarşısına məqsəd qoyub ki, dağıdılmış bütün hərbi arsenalını bərpa etsin və gücləndirsin:

"Əsasən də müdafiə silahlarından fərqli olaraq hücum silahları almağa üstünlük verir. Bu isə region üçün, xüsusən də Azərbaycan üçün təhlükədir. Ermənistanın bu şəkildə silahlanması bölgədə sülhə çox böyük təhdid yaradır. Çünki Ermənistan qonşu Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından əl çəkməyib. Ermənistan Türkiyəyə, Gürcüstana, İrana qarşı hərbi təxribatlar törətməz. Onların əsas məqsədi Azərbaycana qarşı hərbi hücum etməkdir. Özlərini buna hazırlayırlar. Hindistandan raketlər, qırıcı təyyarələr alınması istiqamətində atılan addımlar yalnız və yalnız bunun üçündür. Ermənistanın sülh müqaviləsini imzalamağı müxtəlif bəhanələrlə yubarması da ordusunun silahlandırılması və gücləndirilməsi üçün vaxt qazandırmaq üçündür. İrəvan sülhə müqaviləsini imzalamağa hazır olduğunu tez-tez bəyan etsə də tamamilə qeyri-səmimiyyətdir. Onlar sülhə deyil, müharibəyə hazırlanırlar. Hindistan almaq istədiyi qırıcı təyyarənin sürəti ilə həddədir ki, Ermənistanın ərazisi üçün deyil. Ermənistan ərazisində həmin təyyarələrin uçuşlarını həyata keçirmək çətinidir. Bu məqam da onu deməyə əsas verir ki, Ermənistan bu təyyarələri məhz Azərbaycan ərazisinə

hücum məqsədilə alır. Artıq təyyarələr üçün raketlər də sifariş edilib".

Ekspert vurğuladı ki, Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi Ermənistan qırıcı təyyarələr və digər ağır hərbi texnikalar, raketlər almaq istiqamətində addımlarını izləyir: "Azərbaycan hərbi arsenalına son zamanlar əl silahlar daxil edilir və ediləcək ki, Ermənistanın əldə etdiyi silahların, texnikaların, təyyarələrin effekti sifirə ensin. CP17 qırıcı təyyarələrini almaq üçün razılaşma var. Yaxın gələcəkdə həmin təyyarələr Azərbaycanda olacaq. CP17-lər həm kəşfiyyat xarakterli, həm bombardmançı, həm də qırıcı təyyarələrdir və hava hücumundan müdafiə sistemində istifadə olunur. Dördüncü nəsil təyyarədir. Bizim region üçün ən əlverişli, ən effektiv təyyarələrdir. Bu təyyarəni Pakistanla Çin istehsal edir. Ermənistanın Hindistandan alacağı deyilən qırıcı təyyarədən üstün keyfiyyətlərə malikdir. Hindistanla Pakistan arasında hərbi toqquşma olanda CP17 təyyarələri Hindistan hərbi hava qüvvələrini üstələmişdi. Bu faktıdır".

R.Məhərrəmov dedi ki, Ermənistan Cənubi Koreyadan tanklar almaq üçün də addımlar atır: "Həmin tanklar yüngül tanklar qrupuna daxil olsa da effektivliyi, sürəti yüksəkdir. Ancaq hələ ki, Seululla həmin tankların alınması istiqamətində

Putin MDB-ni nə üçün dirçəltmək istəyir? - rəy

Mərkəz sədri: "O hesab edir ki, dövlətləri tədricən yaxınlaşdırmaqla gələcəkdə vahid dövlətə çevirmək planını reallaşdırmaq olar"

Dekabrın sonunda Sankt-Peterburqda MDB ölkələrinin liderlərinin qeyri-rəsmi sammiti keçiriləcək. Bu barədə Birliyin baş katibi Sergey Lebedev bildirib. "Noyabrın 28-də Astanada KTMT dövlət başçılarının görüşü, dekabrın sonunda isə MDB dövlət başçılarının ənənəvi qeyri-rəsmi görüşü olacaq", - o qeyd edib.

Baş katibin sözlərinə görə, MDB onun tərkibinə daxil olan bütün dövlətlərin maraqlarına uyğun inkişaf edir.

O həmçinin vurğulayıb ki, MDB müşahidəçilər missiyası Belarusda keçiriləcək prezident seçkilərini müşahidə etmək niyyətindədir.

MDB dövlət başçılarının sammiti yenice-ötən ay keçirilib. Bəs, Rusiyanın son zamanlar MDB-yə bu qədər önəm verməyə, onu dirçəltməyə çalışması nə ilə bağlıdır?

"Alyans" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Abutalıb Səmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Qərbin prezident Vladimir Putini sıxışdırıb çıxış vəziyyətinə salmaq, təcrübə etmək siyasəti uğursuzluqla nəticələndi. Əksinə, Rusiya Qərbə qarşı müəyyən təşkilatları səfərbər eləyə bildi. Xüsusilə BRICS-in ötən ay Kazanda keçirilən son sammiti dünya kütləvi informasiya vasitələrində Vladimir Putinin zəfəri kimi qiymətləndirildi. Bu sammit BRICS-in ən genişkəmiyyətli sammiti oldu və orada 36 dövlətin başçısı, hökumət rəhbəri iştirak elədi. Ukrayna cəbhəsində Rusiyanın hücumları ləng də olsa davam edir. Ardıcıl olaraq yaşayış məntəqələri ələ keçirilir. Son dövrlər Rusiya kifayət qədər uğurlu hərbi əməliyyatlar həyata keçirib. Ukrayna ordusunun Kurska daxil olmasının da bir yanılış olduğu getdikcə hamıya aydın oldu. Ukrayna prezidenti Zelenski Qərbin davranışına artıq açıq şəkildə etiraz edir. Putinin də məqsədi və özü üçün missiya hamıya məlumdur. Yaxınlarda gənc sahibkarlarla görüşdə o, açıq şəkildə dedi ki, Pyotr digər ölkələrin torpaqlarını işğal etmədi, Rusiya torpaqlarını birləşdirdi, toparladı: "Putin dedi ki, o missiya indi bizim üzərimizə düşür. Yəni Vladimir Putin hesab edir ki, onun da missiyası Rusiya torpaqlarını yenidən birləşdirməkdən ibarətdir. Çox təhlükəli bəyanat idi. Biz daim bunu nəzərdə saxlamalıyıq. Putinin məqsədi Rusiyanın özününki saydığı torpaqları yenidən bir dövlət halında birləşdirməkdir. Burada Müstəqil Dövlətlər Birliyi ciddi rol oynaya bilər. Görünür, Putin hesab edir ki, tədricən dövlətləri yaxınlaşdırmaqla, MDB-nin əhəmiyyətini artırmaqla gələcəkdə vahid dövlətə çevirmək planını reallaşdırmaq olar. Hesab edirəm ki, Putinin nəzərində məhz belə bir plan var. Və bu çox təhlükəli plandır. Azərbaycanda və digər MDB ölkələrində hər kəs Putinin gənc sahibkarlarla görüşdə səsləndirdiyi bəyanatı yadında saxlamalıdır. Biz buna imkan verməməliyik. MDB sammitlərinin belə sıxlaşmasının kökündə də hesab edirəm ki, Putinin keçmiş sovet respublikalarını daha sıx şəkildə Rusiya ətrafında birləşdirmək məqsədi dayanır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

də aparılan danışıqların hansı nəticə verdiyi barədə məlumat verilməyib. Buna baxmayaraq Ermənistanın Cənubi Koreyadan müasir tanklar almaq planı da yaxşı niyyətlərdən xəbər vermir. Ermənistan nə zamanlar həmin tankları yüngül tanklar qrupuna daxil olsa da effektivliyi, sürəti yüksəkdir. Ancaq hələ ki, Seululla həmin tankların alınması istiqamətində

qoymuş olur. Azərbaycan Ermənistanın bu şəkildə silahlanmasına qarşı lazımı bütün tədbirləri görməlidir. Azərbaycanın qurudan və havadan hücumu qarşı müdafiə sistemləri güclüdür. Ancaq mövcud güclə kifayətlənmək də olmaz. Daha da gücləndirilməlidir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Ambulator müalicənin dərmanlarını da icbari tibbi sığorta qarşılayacaq

Zülfüqar Yusifov: "Hətta dünyada bir sıra əməliyyatlar ambulator şəraitdə həyata keçirilməyə başlayıb"

Ambulator müalicənin dərmanlarını da icbari tibbi sığorta qarşılayacaq. Belə ki, Milli Məclisin noyabrın 1-də keçirilən plenar iclasında "Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında" qanuna dəyişiklik müzakirə edilib. Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov bildirib ki, layihə əhəlinin dərman vasitələrinə olan ehtiyacının qarşılınması, əlçatanlığın və keyfiyyətin artırılması, habelə sığortaolunanların maraqlarının qorunmasına hüquqi zəminin yaradılması məqsədi ilə hazırlanıb.

Əhliman Əmiraslanov diqqətə çatdırıb ki, layihədə vətəndaşlara göstərilən tibbi xidmətlərin təkmilləşdirilməsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, həmçinin əhəlinin dərman vasitələri üzrə xərclərinin minimuma endirilməsi məqsədilə ambulator şəraitdə dərman vasitələrinin buraxılması şərtləri müəyyən edilib. Bundan başqa, dəyişikliklərdə icbari tibbi sığorta üzrə ambulator dərman vasitələrinin kompensasiya şərtləri, icbari tibbi sığorta çərçivəsində təminat verilən ambulator dərman vasitələrinin xidmətlər zərfi ilə müəyyən edilməsi, icbari tibbi sığorta fondu hesabına ambulator dərman vasitələrinin təminatı kimi məsələlər öz əksini tapıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul olunub.

Xatırladaq ki, ambulator müalicə, xəstənin tibbi xidmətləri aldığı gün evə qayıtdığı və xəstəxanada qalmasının lazım olmadığı bir müalicə formasıdır.

"Ambulator müalicənin dərmanlarını da icbari tibbi sığorta tərəfindən qarşılınması çox gözəl xəbərdir": "Ankara" klinikasının baş həkimi Zülfüqar Yusifov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışarkən deyib. Zülfüqar Yusifov qeyd edib ki, ambulator müalicə pasiyentlərin çox sıx halda müraciət etdiyi sahədir: "Çünki orta ağır, yüngül dərəcəli şikayətləri olan xəstələrin müalicəsi əsasən ambulator şəraitdə həyata keçirilir. Hətta dünyada bir sıra əməliyyatlar ambulator şəraitdə həyata keçirilməyə başlayıb. Çünki ambulator şəraitdə müalicə ümumən xərcləri azaldır, yataq gününü azaldır, həm də pasiyentə komfortluluq verir. Buna görə də indi bütün dünyada ambulator müalicənin inkişafı üçün tədbirlər görülür.

Görünür ki, artıq bizim ölkədə də bu istiqamətdə işlər görülməyə başlanılıb. Ambulator müalicənin dərmanlarının da icbari tibbi sığorta tərəfindən qarşılınması ona gətirib çıxaracaq ki, daha çox insan icbari tibbi sığortanın bu imkanından yararlanılab. Bu, insanların sağlamlığının qorunması baxımından olduqca vacibdir və səhiyyənin narahatlıq doğuran məsələlərindən birinin artıq öz həllinin tapması deməkdir".

❑ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

"Qeyri-maddi dəyərlərin maddiləşdirilməsi prosesi intensivləşdirilməlidir. Bizə elə gəlir ki, hər gün belə itirilmiş maddi dəyərlərimiz yoxdur, amma çox yanırlıq".

Bunu oktyabrın 31-də Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan deyib.

"Regionlara səfərlər zamanı anladım ki, mətbəximiz də qeyri-maddi sərvətdir, bu, Ermənistan Milli

Təhlükəsizlik Strategiyasında da qeyd olunub. Muxtəlif kəndlərə gedəndə insanlar öz mədəniyyətlərini, həyat tərzini təqdim edirlər, tanış olmayan yeməklər görürük. Biz, məsələn, 3 km uzaqlıqdakı restorana gedib soruşanda ki, sizdə bu yemək varmı, təəccüblə bunun nə olduğunu soruşurlar. Bundan sonra mütəxəssislərin əraziləri gəzə-

rək unikal yeməkləri sənədləşdirməsi üçün qrant və ya müsabiqə proqramının həyata keçirilməsi qərara alınıb. Məqsəd arxivləşdirmək deyil, işə şirkətləri ilə turizmin inkişafı baxımından əməkdaşlıq etməkdir ki, on-

Paşinyan Azərbaycan mətbəxinin Ermənistanda qalan izlərini toplayıb mənimsəmək üçün vəsait ayırıb.

Onu da xatırladaq ki, bir neçə il öncə Misirdə Culinary Taste of Culture Expo sərgisi çərçivəsində keçiri-

eyni semantikaya malikdir. Məsələn, Türkiyə türkçəsində "baklava", Azərbaycan dilində "paxlava", özbək, qazax və tatar dillərində paxlava/baklava kimi səslənir. Bir sıra mütəxəssislərin fikirlərinə görə, bu

lən.

Məsələn, illərlə Azərbaycanın qədim xalq mahnısı olan "Sarı gəlini" öz adlarına çıxmağa çalışırlar. Hətta Türkiyədə belə göz görə-görə erməni əsilli sənətçilər bu mahnını erməni

Ermənistandan Azərbaycana daha

bir təhlükə - tezliklə bunu etməsək...

Tənzilə Rüstəmxanlı: "Məşhur yeməklərimizə patent almalıyıq, milli mətbəximizə aid kitabları digər dillərə də tərcümə edib yaymalıyıq"

lar bu reseptləri öz menyularına daxil etsinlər", - Paşinyan bildirib

"Yeni Müsavat" Axar.az-a istinadən yada salır ki, ermənilərin Azərbaycan mədəniyyətinə aid nümunələri oğurlaması 1829-cu ildə onların bizim torpaqlarımıza köçürülməsi ilə başlayıb. Bu onillər ərzində ermənilər maddi-mədəni sərvətlərimiz kimi, tariximizi, musiqimizi, mətbəximizi də oğurlayıb öz adlarına çıxıblar. Paşinyanın "restoranlar bu yeməklərin adını bilmir" deməklə əslində həmin yeməklərin ermənilərə aid olmadığını etiraf edir. Çünki "erməni milli yeməyini" ermənilərin bilməməsi mümkün deyil. Hətta bu yeməklər regional bağlı olsa belə. Məsələn, piti Şəki, ləvəngi Lənkəran və s. üçün xarakterik olsa da, o mətbəxi Azərbaycanda hamı yaxşı bilir və tanıyır, çünki minillərdir formalaşıb.

Ermənilər isə o yeməkləri ona görə tanıyırlar ki, onlar vaxtilə o ərazilərdə yaşayan azərbaycanlılara məxsus olub və yalnız qonşuluqda yerləşdirilən ermənilər o mətbəxi mənimsəyiblər və lokal şəkildə tətbiq edirlər. İndi isə həmin nümunələrin toplanılmasına qrant ayrılır. Başqa sözlə,

lən müsabiqədə təmsil olunan ermənilər Azərbaycanın milli mətbəxinə aid yeməyini Ermənistan yeməyi adı altında çıxarıb, "ən yaxşı milli yemək" kateqoriyası üzrə birinci yerə layiq görülmüşdülər.

2022-ci ildə isə Ermənistan qədim türk mətbəxinin ən çox istifadə olunan şirniyyat növlərindən biri olan paxlava/baklavanın ermənilər tərəfindən öz qeyri-maddi mədəni irs nümunəsi kimi dünyanın qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilməsi üçün UNESCO-ya müraciət etmək üçün hazırlıqlara başladıklarını bəyət etmişdilər. Halbuki ən ləziz və geniş yayılan şirniyyatlardan olan paxlava/baklava bir sıra Şərqi xalqlarının və ilk növbədə, türk xalqlarının mətbəx mədəniyyətinin ən çox istifadə olunan şirniyyatlarındanıdır və erməni mətbəxinə heç bir aidiyyəti yoxdur. Digər tərəfdən, paxlava/baklava sözünün etimoloji baxımdan erməni dili ilə hər hansı bir bağlılıqdan söhbət edə bilməz və bu linqvistik vahidin etnolingvistik analizi göstərir ki, o türk xalqlarının dilinin leksikasına daxildir və bir sıra dillərdə cüzi fonetik fərqlə səslənsə də,

söz qədim dövrlərdən başlayaraq bəkləvi-baklavı-baklava, digər variantlarda bəkləvi və ya bəkləvi kimi dəyişmə prosesi keçib və bu gün bir çox dillərdə paxlava/baklava formasında işlədilir və mənası da "lay-lay olan tort" kimi izah edilir. Lüğətlərdə bu sözün daha çox Anadolu türklərinin, yaxud Azərbaycan türklərinin leksikasına aid olduğu söyleneilir.

Bəs bu prosesin qarşısını necə almaq olar?

Milli Məclisin Mədəniyyət Komitəsinin üzvü Tənzilə Rüstəmxanlı mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı:

"Ümumiyyətlə, bu ermənilər təkə Azərbaycanın deyil, çevrəsində hansı millət, xalq yaşayırsa onları tarixindən oğurlayıb, saxtalaşdırıb özlərinə bir tarix yaradırlar, guya qədim millət olduqlarını ortaya qoymaq üçün hər cür yola baş vururlar. Ermənilər azərbaycanlıların, gürcülərin, rusların, türklərin, eləcə də digər millətlərin təkə torpağında deyil, həm də mədəniyyətində, tarixində, keçmişində, eləcə də mətbəxində gözləri var. Rahatçılıqla öz istədiklərini götürüb, öz adlarına çıxı, səndərlə saxtalaşdırırlar"

musiqisi kimi qələmə verirdilər.

Və yaxud, ermənilər Azərbaycan milli mətbəxinin məşhur yeməyi olan dolmaya sahib çıxmağa çalışırlar. Axı dolma sözünün ermənicə tərcüməsi yoxdur? Məgər erməni dilində belə bir söz var?

Yəni, həyasızcasına millətlərin mətbəxini öz adlarına çıxmaq üçün talan edirlər. Doğrudur, Qafqaz millətləri bir-birinin mədəniyyətindən, mətbəxindən bəhrələnilib, amma bunların mənşəyi var.

İndi Paşinyan deyir ki, "restoranlar erməni milli yeməklərinin adını bilmir", axı yeməyi yoxdur. Necə ola bilər ki, xalq öz milli yeməyinin adını bilməsin? Bu mümkündürmü? Azərbaycanda belə bir şey ola bilərmi? Ən ucqar kənddə yaşayan belə öz milli mətbəxinə aid yeməyinin adını bilir. Çünki bu milli yeməklərimiz gündəlik həyatımızdadır. İnsan onunla hər gün yaşadığını, onun adını unuda bilməz, bu mümkün deyil. Millət öz milli yeməklərinin adını qan yaddaşında yaşadır və gələcək nəsillərə ötürür. İndi həmin yeməklər də ermənilərə aid olmadığına görə adlarını da bilmirlər.

Bəs bunlarla bağlı hansı addımlar atılmalıdır?

Məlum olduğu kimi türklər məşhur türk paxlavası ilə bağlı beynəlxalq sertifikat aldılar ki, həmin paxlava məhz Türkiyə mətbəxinin şirniyyatıdır. Hesab edirəm ki, biz də bu cür addımlar atmalı, məşhur yeməklərimizə patent almalıyıq. Bundan başqa, milli mətbəximizə aid çox sayda kitablar var, həmin kitabları mütləq digər dillərə də tərcümə edib, yaymaq lazımdır. Başqa çarə yoxdur".

❑ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Noyabrın 1-də Milli Məclisin plenar iclası Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə keçirildi. İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc cari məsələlər zamanı çıxış edərkən ölkəmizə qarşı çirkin təbliğat aparalarının iddialarına qarşı arqumentlərini söylədi: “Neft ölkəsi olduğumuz üçün global iqlim sammiti qarşısında Azərbaycanı ittiham edənlər son 250 ildə dünyada atmosfərə ən çox karbon tullantıları atan dövlətlərdir. Mötəbər ax-tarış sistemi “Google Scholar”-a görə, daş kömür, qaz və neft kimi qalıq yanacaqları, yüksək sənayeləşmə və əhali artımı nəticəsində istiləşmə böhranını yaradan 5 ölkə - Çin, ABS, Hindistan, Rusiya və Yaponiya tarixdə rekord həddə - 37.55 qiqaton karbon emissiyasının 60 faizini Yer kürəsinə yayan ölkələrdir”.

Z.Oruc qeyd etdi ki, Yaxın Şərq, Qəzza, İraq, Suriya və Rusiya-Ukrayna müharibələrinin də səbəbi yaşıl deyil, qara rəngli iqtisadi, geosiyasi imperiyalar qurmaqdan ötrüdür: “Global çirklənmənin və Antarktidanın yüz illik buzlarının əriməsinin də günahkarı biz deyilik”. Komitə sədri dedi ki, İqlim Sammitini Sülh Zirvəsinə çevirməyə çalışan İlham Əliyevi müdafiə etmək Vətən müharibəsində Qələbəmizi qorumaq deməkdir!

Komitə sədri Fazil Mustafaya diqqəti idmandakı vəziyyətə yönəltdi. Bildirdi ki, bu günlərdə Roma güləşi üzrə Dünya Çempionatında Eldəniz Əzizli 4-cü dəfə dünya çempionu oldu və bu, çox böyük uğurdur, bir ilkdir. Deputat sual etdi: bəs, Hacı Əliyev kimi idmançılarımızın yetişdiyi sərbəst güləşçimiz niyə uğur qazana bilmədi? Cavabında qeyd etdi ki, bu, legionerlərlə bağlıdır. “Legioner bir neçə ildən sonra çıxıb gedir, məktəb yarada bilmir”, deyən F.Mustafa qeyd etdi ki, futbolda da vəziyyət belədir. “Dünyanın əksər klublarında 70 gürcü futbolçu çıxış edir. Amma bir azərbaycanlı futbolçunu dünyaya transfer olunacaq səviyyədə yetişdirə bilməmişik”, deputat vurğuladı.

F.Mustafa mövzunu davam etdirərkən bir məqama da toxundu: “Eldəniz Əliyev 4 dəfə dünya çempionu olub, Hacı Əliyev 3 dəfə. Amma ölkədəki məktəblərin heç birinin girişində onların şəkillərinə rast gəlmirik. Çox yaxşı ki, şəhidlərimizin hamısının şəkilləri məktəblərimizin girişində, digər yerlərdə vurulub. Amma canlı qəhrəmanlarımızın şəkillərini görə bilmirik. Ona görə də baboşların, mamoşların, kimlərin təbliğatı gədir”.

Deputat Əli Məsimli qaz limitinin ləğvi barədə məsələ qaldırdı: “Dağ kəndlərinin vaxtından əvvəl üzüləndiyi qış mövsümü ilə bağlı çətinliklər əhalini narahat edən məsələlər sırasında ön plana keçib. Bu baxımdan Azərbaycanın ən gözəl kəndləri sırasında öndə gedən Qaxın İlisu kəndində keçirdiyimiz görüş zamanı İlisu Dövlət Təbiət Qo-

Parlamentdə qaz limitinin ləğvi təklif edildi

Milli Məclisdə sosial və təhlükəsizlik məsələlərinə dair müzakirələr aparıldı; “Dünyada elmlər doktoru anlayışı yoxdur, fəlsəfə doktoru var, postsovet məkanında bütün bu adlar yığışdırılıb”

ruğunun unikal meşə sərvətlərini, nadir bitki aləmini qorumaq və artırmaq, eləcə də sel hadisələrinin qarşısını almaqdan ötrü digər vasitələrlə yanaşı, İlisu Dövlət Təbiət Qoruğu ərazisində yerləşən İlisu və Ağçay kəndlərindən əlavə Qum və Ləkit kəndlərinin də qazlaşdırılmasını vacib hesab etdilər. Görüşdə iştirak edən kənd sakinləri bildirdilər ki, qazlaşdırma ilə yanaşı dağ kəndlərində havaların soyuq keçdiyi ayların sayı çox olduğundan, əhali daha çox qaz istifadə etməli olur. Limitdən artıq işlənən qazın tarifi qiyməti iki dəfə baha olduğundan, bu hal onların maddi vəziyyətinə çox mənfi təsir göstərir. Ona görə də qaz limiti məsləsinə yenidən baxıb güzəştli tətbiiq olunmasını istəyirlər”. Ə.Məsimli qeyd etdi ki, qaz işlədən abonentlərin ümumi sayında limiti keçib, ildə 2500 kub metr və ondan artıq qaz işlədənlərin payı nisbətən azdır.

Deputat, Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri Əziz Ələkbərov bildirdi ki, COP-29 yaxınlaşdıqca, vahid mərkəzdən idarə olunan anti-Azərbaycan qüvvələrin ölkəmizə qarşı təzyiq və hücumları güclənməkdədir.

İclasda “Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında” və “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb. Layihə barədə Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov məlumat verdi.

Deputat Səyyad Salahlı (Aran) çıxışında bildirdi ki, Azərbaycanda həkimlərin əməkhaqqı az olduğu üçün

onlar xaricə üz tuturlar və belə bir durumda regionlarda kadr çatışmazlığı yaranır: “1200 -1300 manat məvacib həkimin ehtiyaclarını ödəmir. Məndə olan məlumata görə, məsələn, İmişli Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında cəmi 30 həkim işləyir. Onkologiya və bu kimi ixtisaslarda həkim yoxdur. O boyda rayonda sadəcə bir psixiatr var. Bəs camaat kimin üstünə getməlidir?! Halbuki xəstəxanaya cəmi 1000 müraciət olur. Səatlada da eyni vəziyyətdədir. Bir çox ixtisaslarda həkim yoxdur. Bu məsələnin üzərində ciddi nəzarət olmalıdır”. S.Salahlı bildirdi ki, müəllim pensiya yaşına çatan kimi işdən çıxarılıb, yerinə yenisini gətirirlər. Lakin pensiya yaş çatmış həkimlərlə müqavilənin vaxtını uzadaraq işləyirlər. Çünki həkim çatışmır.

Deputat Aqil Abbas isə çıxışında xatırladı ki, vaxtilə ali təhsilini başa vuran gənclərin təyinatla regionlara işləməyə göndərilməsi ənənəsi var idi və onun özü də rayonda təyinatla işləyib. Bu gün bölgələrdəki xəstəxanalarda həkim çatışmazlığının hökm sürdüyünü deyən deputat təyinat məsələsinə qayıtmaq zəruri saydı.

Spiker Sahibə Qafarova isə çıxışlara reaksiya verdi: “Həkim çatışmazlığını nəyə əsaslanaraq deyirsiniz? Azərbaycanda həkim çatışmazlığı varsa, bununla bağlı rəsmi məlumat verin. Bugünkü iclasda deputat Aqil Abbas və siz ölkədə həkim çatışmazlığı olduğunu iddia edirsiniz. Bununla bağlı statistika təqdim edin”.

Milli Məclisin iclasında səhiyyə ocaqlarında kadr çatışmazlığı ilə bağlı çıxışlara münasibət bildiren Səhiyyə

komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov həmkarlarının Azərbaycanda tibb sahəsindəki kadr çatışmazlığı ilə bağlı dediklərində reaksiya verdi. Bildirdi ki, səslənən fikirlərdə həqiqət var.

Ə.Əmiraslanov qeyd etdi ki, dəfələrlə bu sahədə kadr çatışmazlığı, həkimlərin ixtisaslaşmasındakı problemlər, onkoloji xəstəliklərin icbari tibbi sığorta zərfinə daxil edilməməsi kimi məsələləri səsləndirilib: “Rayonlarda tibbi kadrların olmaması yox, çatışmaması problemi var. Amma bunun həlli üçün çalışılır. İcbari tibbi sığorta işləyir. Aparılan sorğulara görə əhalinin icbari tibbi sığortadan məmnunluğu artır. Azərbaycanda təyinat sistemi var. Əvvəl tibbi universitetini bitirəndə təyinat olurdu, indi isə rezidenturada bu təyinat sistemi tətbiq edilir. Dörd il əvvəl səhiyyə sahəsinə dövlət büdcəsindən ayrılan məbləğ 870 milyon idisə, hazırda bu rəqəm icbari tibbi sığorta ilə birlikdə 3 milyardı keçib. İcbari tibbi sığorta nə qədər faydalı olsa da, burada da problemlər var”.

Milli Məclisin sədr müavini Rafael Hüseynov “Uşaq hüquqları haqqında” qanunda dəyişiklik layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəsi zamanı parlamentdə Qanunvericilik dili və hüquq terminologiyası şöbəsinin yaradılmasını təklif etdi. Onun sözlərinə görə, şöbədə hüquqşünaslar və dilçilər birləşə bilərlər: “Çünki qanun layihələrinin dili çətin-dir və bunu insanlara daha anlaşılan formada təqdim etmək vacibdir”.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova da deputatın fikirləri ilə razılaşdığını söylədi: “Qanun layihələri bizə gəl-

mədən öncə linqvistik ekspertizadan keçirilir. Amma haqlı olaraq deputatlar da bu məsələdə bəzi məqamlara toxunurlar. Hüquqşünasların dili çətin-dir. Qanun layihəsini sadəcə dillə izah etmək lazımdır. Bununla razıyam”.

Deputat Siyavuş Novruzov bildirdi ki, bu gün Azərbaycanda 7069 nəfər elmi dərəcə alıb. Bunlardan 1343 nəfəri elmlər doktoru, 5706 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur: “2023-cü ildə 99 nəfər elm doktoru alıb. Onların 40 faizi - 32 nəfər filologiya sahəsi üzrə müdafiə edib. Hü-

Arzu Nağıyev layihə barədə məlumat verdi.

Deputat, Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədr müavini Qüdrət Həsənzadə çıxışında bildirib ki, biz komitədə bu məsələni müzakirə eləmişik və yekdilliklə ikinci oxunuşda qəbul olunmaq üçün tövsiyə eləmişik: “Bu gün “Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında” qanun qəbul edirik, mən, sadəcə bir məsələyə diqqətinizi cəlb etməyi borc bildim. Bu yaxınlarda Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmə-

ti tərəfindən milli ayrı-seçkilik salmağa cəhd etdiyinə, xalqlar arasında nifaq toxumu səpməyə çalışdığına görə bir nəfər məsuliyyətə cəlb olunub. Çox təəssüf ki, bu zaman bəzi internet.tv-lərdə həmin şəxsin milli mənsubiyyəti önə çəkilir”. Millət vəkili “bunu o formada təqdim etməyə çalışırlar ki, guya o, hakimiyyətin opponenti olduğu üçün həbs edilib. Əslində o, hakimiyyətin opponenti yox, dövlətimizin, xalqımızın birliyinə qarşı olan bir şəxsdir”,-deyə əlavə edib: “Mən bu məsələyə ona görə toxunmağı özümə borc bildim ki, cəmiyyətdən onun müdafiəsinə qalxanlara ciddi bir təkpi müşahidə eləmişəm. Xüsusi xidmət, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərlərinə qarşı təhqir, böhtan görürük. Əslində bu kampaniyanı təşkil edənlər əsasən xaricdən idarə olunur və anlamırlar ki, bu yolla onların iradələrinə, hüquq-mühafizə orqanlarının qərarlarına təsir etmək mümkün deyil”. Q.Həsənzadə qədim Romanın tarixindən misal çəkdi və ardınca qeyd etdi ki, bizim bir çox soydaşımızın iqtidara qarşı münasibəti mənfi ola bilər, ayrı-ayrı hüquq-mühafizə orqanlarını da tənqid etmək olar: “Amma dövlət məsələlərində belə bir mövqenin sərgilənməsi yolverilməzdir. Mən bu məsələni ona görə parlament tribunasından səsləndirdim ki, cəmiyyətimiz belələrinə qarşı daha düzgümsüz olmalıdır. Qeyd etdiyim dövlət orqanlarına ictimai dəstək ifadə olunmalı və bu cür əməllər qətiyyətlə pislənməlidir”.

S.Novruzov əlavə etdi ki, Təhsil haqqında qanunu 20 ilə qəbul etdik, 20 il də Ali təhsil haqqında qanunu qəbul edirik. Dedi ki, biz Ali təhsil haqqında qanunu qəbul edəcəyik, Boloniya sistemində keçəcəyik, demək, bu sistemə uyğun adlar olmalıdır. “Dünyada elmlər doktoru anlayışı yoxdur, fəlsəfə doktoru var, postsovet məkanında bütün bu adlar yığışdırılıb. Hətta Qırğızıstanda belə, bu adlar yoxdur, yeni sistemə keçilib. Hansı yaxşıdır, o sistemə keçək”. Qanun layihəsinə gəldikdə, komitə sədri bildirdi ki, biz bu qanunu qəbul etsək də, ora hüquq üzrə elmlər doktoru tapıb yerləşdirə bilməyəcəyik.

“Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə edilərək qəbul olundu. Komitə sədri

“Nüvə silahı Allahın nemətidir və ondan istifadə etməmək günahdır”. Bu heyvətə-miz iddianın müəllifi nə hansısa başdan xarabın biridir, nə də rus alkoqolik. Bu, Rusiyadakı Milli Tədqiqat Universiteti yanında Ali İqtisadiyyat Məktəbinin Dünya İqtisadiyyatı və Dünya Siyasəti fakültəsinin elmi direktoru, Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının Putinin iştirakı ilə keçirilən tədbirlərində mütəmadi iştirak edən Sergey Karaqanovdur.

Bu barədə o özünün “Çəkirməkdən qorxutmağa: nüvə silahları, geosiyasət, koalision strategiya” kitabının təqdimatında bildirib.

Onun fikrincə, nüvə silahının meydana gəlməsi vaxtilə onu inkişaf etdirməkdə həmişəki kimi əlverişli olan, digər dövlətlərə, o cümlədən Rusiyaya əldə etməyə kömək edən Uca Tanrının müdaxiləsi ilə olub. “Biz Allahı qəzəbləndirməməliyik və özümüzü xilas etmək üçün bizə verilən silahlardan fəal şəkildə istifadə etməliyik” - deyib.

“Nüvə silahı Allahın nemətidir...”

rus alimin batil iddiasına ilahiyyatçı cavabı

Rəsul Mirhəşimli: “İslam dininin prinsipləri kütləvi qırğın silahlarının istifadəsini qadağan edir”

tənillən kütləvi hücumlara nüvə zərbəsi ilə cavab vermək hüququmuz olduğunu bəyan etməyin vaxtı çatıb. Bu, bizim ərazimizin istənilən zəbtinə də aiddir. Eyni zamanda, “nüvə eskalasiyası” konsepsiyasını təqdim etməlidir ki, belə addımlardan əvvəl şərti və ya real düşməni bizim (nüvə silahından istifadə etməyə) hazır olduğumuza inandıracaq addımlar olsun”,

insanların, o cümlədən uşaqların kütləvi şəkildə məhv edilməsinə səbəb olur. Eyni zamanda, bu silahlar ekosistmə dağıdıcı ziyanlar vurur, yer üzündəki həyat üçün ciddi təhdidlər yaradır.

İslam dininin kütləvi qırğın silahlarına, o cümlədən nüvə silahlarına münasibəti əsasən Qurani-Kərimdəki ayələr və hədislər vasitəsilə formalaşır. İslam dini insan həyatının önəmini, əxlaqı və ədaləti ön

İslam dinində müsəlmanların, digər səmavi dinlərdə həmin dinlərin mənsublarının insan həyatını qorumaq və ədaləti təmin etmək vəzifəsi var. Kütləvi qırğın silahlarının istifadəsi bu prinsiplərlə uyğun gəlmir. Müsəlmanların və bütün inancılı insanların cəmiyyətləri qorumaq, insanları öldürməmək və ziyan vurmamaq öhdəliyi vardır. İnsanları öldürmək hüquq sisteminə cinayət sayıldığı ki-

Hakim partiya: “Gürcüstan LGBT təbliğatı əleyhinə qanundan heç vaxt imtina etməyəcək”

Gürcüstan LGBT təbliğatı əleyhinə qanundan heç vaxt imtina etməyəcək. “Report”un yerli bürosu xəbər verir ki, bunu Gürcü Arzusu Partiyasının icraçı katibi Mamuka Mdivaradze bildirib.

“Biz “Xarici agentlər haqqında” qanunu geri çəkməyəcəyik. Gürcüstan hakimiyyəti LGBT təbliğatına qarşı qanundan heç vaxt imtina etməyəcək, hətta bu, Avropa İttifaqına inteqrasiyanı çətinləşdirsə belə”, - o vurğulayıb.

Ermənistan Azərbaycanla sərhəddə “səlibçi” bayraqları endirib

Ermənistanın Azərbaycanla sərhəddə üzərində səlibçi xacının əks olduğu bayraqlar qaldırıldığı barədə məlumat vermişdik. Bu il oktyabrın 8-də yayılmış məlumatda bildirilirdi ki, Ermənistanın dövlət sərhədində qaldırıldığı bayraqların üzərində səlibçi xacları aydın görünür.

Xəbərdə üzərində xac olan bayraqların qaldırıldığı əks olunmuş foto və video da təqdim olunmuşdu.

Xaçlı bayraqlar Gorusun Şurnuxu və Vorotan kəndlərində qaldırılmışdı.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, dünən saat 17-18 radələrində erməni tərəfi Vorotan kəndi ərazisinə qaldırıcı kran gətirib, üzərində xac olan bayrağı endirib, yerində Ermənistanın üzərində xac olmayan dövlət bayrağını qaldırıb.

Dünən saat 20 radələrində isə ermənilər kranla Şurnuxu kəndindəki xaçlı bayrağı endirib, yerində üzərində xac olmayan, adi bayraq qaldırıblar.

Karaqanov onu da iddia edib ki, nüvə silahından istifadədən imtina guya sovet və Rusiya xalqına münasibətdə günahdır, çünki bu silahların yaradılması milyonlarla insanın həyatına başa gəlib.

Ötən ay isə RIA Novosti agentliyinə müsahibəsində Karaqanov bildirmişdi ki, əgər Rusiya Ukraynada “xüsusi əməliyyatı” dayandırsa və sülh danışıqlarına razılıq edərsə, bu, faktiki Qərbin qələbəsi demək olaca və onun digər dövlətlərə qarşı təcavüzünü artırır.

Karaqanov hesab edir ki, Rusiya öz “düşmənlərini” nüvə silahından istifadə etməyə hazır olduğuna inanmalıdır: “Moskva öz doktrinasını dəyişməyə çalışır. Rusiya öz ərazisinə edilən hücumlara nüvə silahı ilə cavab vermək hüququna malikdir. Bizim ərazimizə is-

Qeyd etmək yerinə düşər ki, Rusiya Ukrayna ilə müharibəyə başlayandan bəri nüvə silahlarının istifadə olunacağı ilə bağlı müxtəlif versiyalar irəli sürülür. Ötən ilin mart ayında Rusiya Prezidenti Vladimir Putin ölkəsinin Belarussda taktiki nüvə silahı yerləşdirəcəyini bildirmişdi. NATO isə “təhlükəli” və “məsuliyyətsiz” adlandırdığı qərar pisləmişdi.

Günahsız insanları, o sırada uşaqları kütləvi şəkildə məhv edən, təbiətə, ekologiyaya sağalmaz yaralar vuran bir qırğın silahı nə vaxtdan “ilahi nemət” sayılır?

Araşdırmaçı jurnalist, dini sahə üzrə mütəxəssis Rəsul Mirhəşimli mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a fikirlərini bildirib: “Nüvə silahları insanlığın tarixindəki ən dağıdıcı silahlar arasında yer alır. Bu silahların istifadəsi günahsız

plana çıxarır. İslamın prinsipləri müharibə və münaqişələrin idarə olunmasında da insani dəyərlərin qorunmasını tələb edir. Müharibənin qalıqları mülki şəxslərin zərər görməməsi və müharibə zamanı etik davranışın qorunması istiqamətində yönəldilib.

İslam dinində müharibənin qaydaları konkret şəkildə müəyyənləşdirilib. Mülki insanlara, qadınlara, uşaqlara və yaşlılara zərər vermək qadağandır. Bu da kütləvi insan tələfatı, ətraf mühitdə dağıdıcılıq yaradan, bütün canlıların və təbiətin məhv edilməsinin dini baxımdan qadağan edilməsi deməkdir. Yeni heç bir din kütləvi qırğınları ilahi nemət saymaz. İslam dini bir insanın ölümünü bəşəriyyətin öldürülməsi kimi təqdim edir, günahsız insanların öldürülməsini sərt şəkildə qınayır.

mi, dinlərdə də bu əməl böyük günahlardan sayılır.

İslam dininə görə təbiəti və ətraf mühiti qorumaq insanları üzərində vəzifədir, bu göstəriş xüsusi önəm daşıyır. İlahi nemət isə məhz Allahın insanlara təbiət və digər vəsaitlərlə verdikləridir. Allahın lütf etdiyi nemətləri qorumaq da insanlıq vəzifəsidir.

Bundan əlavə, nüvə silahları kimi dağıdıcı silahların təbliği ədalət anlayışını zədələyir və insanları bir-birinə qarşı qoyur.

Nəticə etibarilə İslam dininin prinsipləri kütləvi qırğın silahlarının istifadəsini qadağan edir. Nüvə silahlarının “ilahi nemət” sayılması İslamın əxlaqı və ədalət anlayışları ilə tamamilə ziddiyyət təşkil edir. Bu, insanların bir-birinə ziyan vurduğu, təbiəti məhv etdiyi və ədalətsizliyin hökm sürdüyü bir dünyaya

yol açar ki, bu da İslamın dəyərləri ilə uyğunlaşmır”.

Qeyd edək ki, Rusiya ABŞ-dən sonra tarixdə ikinci nüvə dövləti sayılır. 1949-cu il avqustun 29-da Qazaxıstanın Semipalatinsk poliqonunda 22 kilotonluq ilk sovet nüvə silahı-

nın sınağı keçirilib. SSRI-nin süqutundan sonra bütün nüvə silahları onun varisi Rusiya Federasiyasına verilib. 8500 aktiv nüvə başlığı olan Rusiya dünyanın ən böyük nüvə dövlətidir.

□ **Afaq MİRƏYİQ**,
“Yeni Müsavat”

Gürcüstanda 26 oktyabr parlament seçkilərindən bir həftə ötür. Rusiya xarici kəşfiyyatı əvvəldən anons vermişdi ki, Qərb bu ölkədə inqilaba hazırlaşır. Lakin cəmi bir dəfə dinc mitinq keçirilib və müxalifət fasiləsiz etiraz aksiyaları keçirməyib, itaətsizliyə başlamayıb. Baş nazir İrakli Kobaxidzenin sözlərinə görə, yeni parlament noyabr ayında toplaşacaq.

Parlamentin sədri Şalva Papuaşvili isə müxalifətin iclasların keçirilməsinə təsiri olmayacağını söyləyib. Onun sözlərinə görə, hakim "Gürcü Arzusu" Partiyası 89 mandat qazanıb və 76 səs kifayətdir ki, parlamentin işi legitim olsun. Spiker onu da bildirmişdi ki, müxalifət çevrilişə hazırlıq görür və iğtişaslarda prezident Salome Zuraşvili iştirak edir. Lakin hadisələrin səngidiyi müşahidə edilməkdədir və belə görünür ki, müxalifətin dağınıqlığı, lidersizlik problemi ardıcıl mübarizə aparılmasına əngəl olub. Eyni zamanda, xanım prezident seçkilərin tam saxtalaşdırıldığını iddia etdiyi üçün Baş Prokurorluğa çağırılıb, lakin istintaqa getməkdən imtina edib, sübut kimi sosial mediada yayılan videolara baxmağı məsləhət görüb. Yeri gəlmişkən, müxalifət partiyalarının

siya xarici işlər nazirinin keçmiş müavini Andrey Fyodorov "Moskva-Bakı"ya müsahibəsində deyib ki, "Gürcü Arzusu"nun qələbəsinin tam təsdiqlənməsi AB-nin cavab addımlarına səbəb olacaq. Onun sözlərinə görə, AB-nin atacağı ilk addımlardan biri vizasız rejimin ləğvi olacaq. "Tiflis üçün bu, fəlakət olacaq, çünki bütün Gürcüstan iqtisadiyyatı indi buna əsaslanır: səyahət etmək, almaq və Rusiyaya satmaq imkanı. Vizasız gediş-gəlişin ləğvi "Gürcü Arzusu"na qarşı əhəlinin sərt reaksiyasına səbəb ola bilər. Gürcüstanda seçkilərlə bağlı vəziyyətin necə bitəcəyini öyrənmək yəqin ki, bir aya yaxın vaxt aparacaq. Gürcüstanda hələ ki, ciddi etirazların olmaması müxalifət və Qərbin gözləməsi deməkdir. Və "Gürcü Arzusu"nun qələbəsi təsdiqlənərsə, irimiqyaslı mitinqlər baş-

"Gürcü Arzusu" arzusuna çatdı, bəs çevriliş təhlükəsi sovuşdumu...

Seçkilərdən bir həftə ötür və hələ ki nisbi sakitlik hökm sürür, lakin müxalifət parlamenti boykot edib, yeni mitinq təyin olunub; analitiklərə görə, proses irəlidə, Qərb isə gözləmədədir - indi ən ağır cəza vizasız gediş-gəlişin ləğvi ola bilər

ədalət həm də odur ki, Moskvanın məhz belə göstərişləri nəticəsində mən üç ildən artıqdır, qondarma ittihatlarla həbsxanada oturmuşam və Salome Zuraşvili bu qanunsuz həbsə görə tarixi məsuliyyət daşıyan rəhbər olmasını istəmirəm. O, bu ədalətsizliyi həqiqətən aradan qaldıra bilər. Millət, siz nə fikirləşirsiniz?" - Saakaşvili bildirib.

orqanın səlahiyyətə başlamasına və hökumətin formalaşdırılmasına imkan verir. Bu baxımdan, müxalifət mandatdan imtina etsə belə, parlamentin legitimliyini poza bilməyəcək".

Analitikin sözlərinə görə, prezident parlamentin fəaliyyətinin qarşısını ala bilməz: "Konstitusiyaya görə, Gürcüstan parlamentinin ilk iclası seçkinin nəticələrinin elan

Əziz Ələkbərli: "Qərbi Azərbaycan ərazisindəki 600 qəbiristanlıqdan yalnız ikisi qalıb"

Bu günlərdə sonuncu deportasiya zamanı tərk etmək məcburiyyətində qaldığımız Qərbi Azərbaycan ərazisindəki 300-ə yaxın yaşayış məntəqəsinə aid 600 qəbiristanlıqla bağlı tədqiqatımızı başa vurmuşuq. Bu qəbiristanlıqlardan 450-dən çoxu yer üzündən tamamilə yox edilib.

APA xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin dünən keçirilən iclasında deputat, Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri Əziz Ələkbərli deyib.

Deputat bildirib ki, bu qəbiristanlıqlardan 150-yə yaxınının dağıdılmış qalıqları müşahidə edilməkdədir: "600 qəbiristanlıqdan cəmi ikisi - Amasiya rayonunun Qaranamaz və Kalinino rayonunun Cücekənd qəbiristanlıqları hələlik salamatdır, vəssalam! Təəvvür edin, 600 qəbiristanlıqdan cəmi 2-si! Hazırda 3 qəbiristanlıq üzərində iş gedir: Vedi rayonunun Şidli, Zəngibasar rayonunun Sarvanlar və Rəncbər kəndlərinin qəbiristanlıqları üzərinə qum və torpaq verilərək izləri itirilməkdədir. Basarkeçər rayonunun 4 kəndində - Saryaqub, Daşkənd, Yuxarı Şorça və Cənəhməd kəndlərində qəbiristanlıq ərazilərində tanklar üçün iri hərbi istehkamlar salınıb. Yuxarı Şorça və Cənəhməd kəndlərindəki istehkamlar lap təzədir - 2024-cü ilin əvvəllərində salınıb. Basarkeçərində Zəd və İnekdağı kəndlərində də eyni vəziyyətdir. Biz bu arayışları həmin 600 qəbiristanlığın hər biri haqqında, həm də bu gün ermənilərə havadarlıq edən ölkələrin özlərinin 1988-ci ildən əvvəlki və sonrakı dövrlərə aid peyk görüntüləri və digər təkzibolunmaz sübutlar əsasında hazırlamışıq. Bütün bunlar beşər tarixində analoqu olmayan vandalizm hərəkatıdır və bunda təkcə Ermənistan günahkar deyil, həm də onu bu cinayətlərə sürükləyən, özünün Azərbaycana fob siyasətindən bu gün də əl çəkmək istəməyən dövlətlər günahkardır".

nümayəndələri və onların tərəfdarları noyabrın 4-də Tiflisdə parlament binası yaxınlığında seçkilərin nəticələrinə etiraz olaraq növbəti mitinq keçirəcəklər. Bu barədə briinqdə "Güclü Gürcüstan" koalisiyasının üzvü Anna Dolidze bildirib.

Bununla yanaşı, Qərbdən Gürcüstan hakimiyyətinə təzyiqlərin artacağı da gözlənilir. Onsuz da Avrointegrasiya prosesi dayandırılıb. Hərçənd, gürcü baş nazir bəyan edib ki, hədəf iqtisadi göstəriciləri artırmaqla 2030-cu ilədək Avropa Birliyinin üzvünə çevrilməkdir. Amma seçkilərdən sonra ilk addım İsveçdən gəlib və Skandinaviya ölkəsi Gürcüstanla əməkdaşlığı dayandırdığını elan edib. Rəsmi Stokholm elan edib ki, Tiflis nə zaman Avrointegrasiya kursuna qayıdacaqsa, o zaman əlaqələr bərpa ediləcək. Təbii ki, bu da qərəzli yanaşmadır, obyektivlikdən uzaqdır və şərt diktə etməkdir. Ru-

laya bilər. Qərb "Gürcü Arzusu" ilə əməkdaşlıq etməyəcək", - Fyodorov bu qənaətdədir. Onun sözlərinə görə, parlamentə daxil olan müxalifət partiyaları artıq mandatlarından imtina edib: "Gürcü Arzusu" qalıb gəlsə və hökumət qursa, Avropa Birliyi və Birləşmiş Ştatlar bunun qeyri-legitim olduğunu bəyan edəcək. Belə bir qapalı dairə. Və bu dairə hamını bu və ya digər mövqe tutmağa məcbur edir".

Bu arada, keçmiş prezident Mixail Saakaşvili əfv olunması üçün Prezident Salome Zuraşviliyə müraciət edib. Bu barədə özünün sosial şəbəkə səhifəsində yazıb. "Mən Prezident Salome Zuraşvili ilə tam həmrəyliyi bildirirəm və onun tənqidə uymaması və Rusiya prokurorluğunun tələbi ilə razılaşmaması xoşuma gəldi. Diqqət etdim ki, xanım Salome Medvedevin hədəsini diqqətdən yayındırmayıb. Amma

Siyasi icmalçı Asif Nərimanlının qənaətinə görə, Gürcüstanda hakim partiyanın qələbəsi ilə nəticələnən seçkilərdən sonra siyasi böhran yaranıb: "Prezident Zuraşvili nəticələrini tanımadığını elan etdi, müxalifət də parlamentin işində iştirak etməyəcəklərini bəyan edib. Yaranmış siyasi böhran fonunda açıq qalan suallar var: müxalifət parlamentin legitimlik qazanmasının qarşısını ala bilərmi? Parlamentdə konstitusiya çoxluğuna (113 mandat) ümid edən "Gürcü Arzusu" ilkin məlumatlara görə 89 mandat əldə edib. Bu, seçkiyə xüsusi vədlərin - kilsəyə xüsusi statusun verilməsi, LGBT təbliğatının qadağan edilməsi və s. - yerinə yetirilməsini çətinləşdirsə də, parlamentin bu seçkinin nəticələrinə uyğun fəaliyyətini təmin edir. Gürcüstan konstitusiyasına görə, 150 yerlik parlamentdə deputatların 51 faizinin (76 deputat) iştirakı qanunverici

edilməsindən sonra 10 gün ərzində keçirilməlidir və ilk sessiyanı prezident təyin edir. Zuraşviliyin nəticəni tanıması bu məsələdə çətinlik yarada bilər, lakin "Gürcü Arzusu" legitimlik üçün lazım olan 76 deputatın olduğunu əsas götürərək, prezidentin "vetosu"nu qıracaq. Konstitusiyada ilk iclasın prezident tərəfindən təyin olması qeydi ilə yanaşı, 10 gün ərzində keçirilməsi də yer alır və hökumət ikinci məqamı əsas götürə, parlament sədrinin qərarı ilə ilk iclası keçirə bilər. Baş nazir İrakli Kobaxidze artıq bu haqda açıqlama verib. Hakim partiya artıq parlamentin fəaliyyətə başlamasını heç nəyi dəyişdirməyəcəyini rəsmi şəkildə bildirib. Hərçənd, hadisələrin gedişində müxalifət partiyalarının biri, yaxud bir neçəsi ilə razılaşmaq istiqamətində addımların atılacağı da gözləniləndir. Mümkün konsensusun

"Gürcüstan naminə" partiyası ilə baş tutması ehtimalı var. Partiya sədri Georqi Qaxariya "Gürcü Arzusu" hökumətində baş nazir olub, hazırda mövqelər arasında kəskin ziddiyyətlər olsa da, keçmiş bağlılıq anlaşmaq perspektivlərini tam sıradan çıxarmır".

Təhlilçi hesab edir ki, müxalifətin aksiyalarla nəşə etməkdən başqa yolu qalmır: "Hərçənd, bunun nə qədər effektiv olacağı sual altındadır. Birincisi, hakim partiyanın əlində inzibati resurslar və 50 faizdən artıq elektorat var.

İkincisi, uzun müddətdir aksiyaya ssenarisini tətbiq edən müxalifətin gücünün hakimiyyəti dəyişdirməyə yetərli olacağı ehtimalı azdır. Üçüncüsü, müxalifəti dəstəkləyən Qərbin prosesə müdaxiləsi hələki ritorik müstəvidən irəli getmir və mövqelərini tamamilə itirməmək, ən azı 50 faizə yaxın elektorata xitab edən müxalif güc üzərindən təsir imkanlarını saxlamaq naminə praktiki müdaxiləni təxirə salacağı ehtimalı da mümkündür".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

İranın ali rəhbəri Əli Xamenei İsrailə hücum üçün hazırlıq əmri verib. Bu barədə ABŞ-nin "The New York Times" nəşri adı açıqlanmayan İran rəsmilərinə istinadla məlumat yayıb. Tapşırıq Ali Milli Təhlükəsizlik Şurasına göndərilib. Qeyd olunub ki, Xamenei İsrailin hücumlarında İranın raket istehsal gücünə, Tehran ətrafındakı hava hücumundan müdafiə sistemlərinə və mühüm enerji infrastrukturuna dəyən zərərin miqdarı ilə bağlı yüksək rütbəli hərbi komandirlərin geniş hesabatını nəzərdən keçirdikdən sonra bu qərarı verib. Qəzetin yazdığına əsasən, Xamenei vurğulayıb ki, İsrailin hücumlarına cavab verilməməsi məğlubiyyəti qəbul etmək deməkdir. Bəzi iddialara görə, İran 5 noyabrda ABŞ-də baş tutacaq prezident seçkilərindən öncə İsrailə hücum etməyi planlaşdırır. Bu haqda nüfuzlu CNN televiziya kanalı da xəbər yayıb. Həmçinin "Axios" portalı İsrail kəşfiyyatındakı mənbələrə istinadən məlumat yayıb ki, İran İraq ərazisindən yəhudi dövlətinə genişmiqyaslı zərbə endirməyə hazırlaşır. Məlumatla görə, Tehran ABŞ-də noyabrın 5-də keçiriləcək seçkilərdən əvvəl çoxlu sayda PUA və ballistik raketlərdən istifadə etməklə əməliyyat keçirə bilər.

SEPAH-ın baş komandanının müavini Əli Fədəvi deyib ki, İsrailin İranın hərbi obyektlərinə etdiyi hücumuna Tehranın cavabı qəti və qaçılmazdır. Əli Fədəvi iddia edib ki, SEPAH bir əməliyyatda İsrailin bütün varlığını hədəfə ala bilər. İsraildən də təhdidlərə cavab gəlib. Müdafiə Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Herzi Halevi Hərbi Hava Qüvvələrinin Ramon bazasına səfəri zamanı deyib ki, İrandan yeni bir hücum olacağı təqdirdə, İsrail əvvəllər istifadə etmədiyi imkanlardan istifadə edərək, hələ hücum etmədiyi hədəfləri vuracaq. "Əgər İran səhv edib İsrailə növbəti raket hücumu etsə, biz əvvəllər istifadə olunmayan imkanlardan istifadə edərek, onların hədəflərinə daha sərt zərbə vuracağıq", - Halevi qeyd edib. Baş Qərargah reisinin açıqlamalarını İsrail Ordusunun mətbuat xidməti yayıb.

Göründüyü kimi, hər iki tərəfdən açıq mətnlə bəyanatlar səslənir, Qərbin nüfuzlu media orqanları vasitəsi ilə də İranın növbəti hücumu haqda proqnozlar verilir. Bir neçə gün əvvəl isə İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu İrana hava hücumundan danışmış. Netanyahu vurğulayıb ki, onların uzunmüddətli hə-

dəfləri İranı yox etməkdir. Yəhudi baş nazir uzunmüddətli strategiyalarının İranın şəər oxunu ortadan qaldırmaq olduğunu və bu məqsədlərindən əl çəkməyəcəklərini açıqlayıb. O həmçinin Tehrandakı hərbi bölgələri hədəf aldıklarını və hücumun uğurla başa çatdığını bildirib. İran prezidenti Məsud Pezeşkian isə deyib ki, rəsmi Tehran müharibəyə can atmır, lakin İsrailin bu yaxınlarda ölkənin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə təcavüzü fonunda öz hüquqlarını müdafiə edəcək. Pezeşkian vurğulayıb ki, ölkə xalqı və islam quruluşu son 45 ildə "heç vaxt heç bir təcavüzkarın qarşısında öz mövqelərindən geri çəkilməyəcəklərini" göstərib. "Biz bilir ki, Amerika Birləşmiş Ştatları İsraili bu dəhşətli cinayətləri törətməyə təhrik edir. Vaşinqton İranın təmkininin müqabilində müharibəni bitirəcəklərinə söz verdi, lakin təəssüf ki, vədlərinə əməl etmədi", - prezident deyib. Xatırladaq ki, İsrail oktyabrın 26-na keçən gecə İran hədəflərinə hücum edib. Məlumatla görə, hücumda İsrail Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus 100-dən çox təyyarə iştirak edib.

Professor Qabil Hü-

Xamenei İsrailə hücum əmri verdi - tarix açıqlandı: ABŞ seçkilərində...

İranın ali rəhbəri vurğulayıb ki, İsrailə cavab verilməməsi məğlubiyyəti qəbul etməkdir; SEPAH generalı da təkrar zərbənin qaçılmaz olduğunu açıqlayıb - analitiklərin şərh

məqsəd İranın İsrailə mümkün zərbəsinə önleməkdir. Ağ Ev administrasiyası seçki öncəsi İran-İsrail gərginliyinin yeni mərhələyə keçməsinə istəmir. Administrasiya "İran 5 noyabra qədər vuracaq" xəbərini CNN vasitəsilə yaymaqla Tehranın planlarını pozmağa çalışıb. Həqiqətən CNN yaydığı xəbərdən sonra İran İsrailə raket zərbəsinin tarixini dəyişə bilər". Politoloqa görə, İranın İsrailə zərbə vurmaq istəyi doğrudursa, bu iki ölkə arasında müharibənin şiddətlənməsi anlamına gələcək: "Çünki İsrail İranın zərbəsinə yenidən cavab verəcək və bu dəfə fərqli hədəflər seçə bilər. İran oktyabrın 1-də İsraili raketlərlə vurdu, İsrail 25 gün sonra bunun cavabını verdi, əslində bu heç-heçə Tehranın maraqlarına uyğun olmalıdır".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

seylinin "Yeni Müsavat" a dediyinə görə, İranın cavab zərbəsi istisna deyil, lakin gərginliyi artırmaqdır: "Əvvəla, hazırkı hesabla tərəflər dayanmalı olmalıdırlar. Oktyabrın əvvəli İran, sonu İsrail vurdu, bununla da proses yaxın dövr üçün başa çatmalıdır. Amma Tehran növbəti hücumu hazırlayırsa, deməli, İsrail də yenidən cavab zərbəsi endirəcək. Bu da regionda eskalasiya risklərini artıracaq. Ola bilsin ki, ABŞ seçkilərinin nəticələrinə təsir etmək baxımdan İsrailə hücum edilsin. İrandan olan

bəyanatlar da göstərir ki, hazırlıq gedir. Sadəcə, cənub qonşumuzun növbəti hücumu da uğursuz olacaq". Q.Hüseynli genişmiqyaslı hücum gözləmir, eyni zamanda, "Hizbullah"ın da prosesdə iştirakını istisna etmir: "SEPAH hər vaxtlə çalışır ki, gərginlik ocağı sönməsin. Prezident Pezeşkian Qərblə münasibətləri bu vəziyyətdə düzəltməyə qadir görünür. Ölkənin ali rəhbərliyinin siyasi kursu dəyişmək bilmərsə, Pezeşkian nə edə bilər? Ona görə də İran proksi təşkilatları maliyyə-

ləşdirməyə davam edəcək".

Analitik Elxan Şahinoğlunun sözlərinə görə, CNN bu xəbəri mənbələrinə istinadən yaydığını bildirib: "Mənbənin Ağ Ev və ya Dövlət Departamenti olduğunu ehtimal etmək olar. Bu xəbərin yayılmasında

Peskov Azərbaycan qazının Ukraynadan Al-yə tədarükü məsələsindən danışdı

Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında Ukraynanın qaz nəqli sistemi (QTS) vasitəsilə qaz tədarükünə dair mümkün müqavilənin perspektivlərini proqnozlaşdırmaıb.

APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, Kremlin sözcüsü bunu kommersiya danışıqları adlandırır.

"Bunlar kommersiya danışıqlarıdır. Prezidentin Kazanda keçirdiyi mətbuat konfransında danışdığı vəziyyəti siz də, mən də bilirəm. Bu ilin sonunda başa çatan qaz nəqli müqaviləsi ilə bağlı sual verildi. Hadisələrin necə cərəyan edəcəyini, Ukraynanın artıq bu sazişi uzatmaqdan imtina etdiyini nəzərə alaraq, tədarükün necə təmin ediləcəyini indi deyə bilmərəm", - Peskov "Bloomberg"-in Al-dən adları açıqlanmayan qaz alıcılarının 31 dekabrda sonra Ukrayna qaz nəqli sistemi vasitəsi ilə Azərbaycanın SOCAR şirkətindən 12-14 milyard kubmetr qaz tədarükünə dair müqavilə imzalamağa yaxın olması ilə bağlı məlumatını şərh edərkən deyib.

2106 əcnəbi Azərbaycana buraxılmadı

"Dövlət Sərhəd Xidməti Sərhəd Nəzarətinin komandanlığı fəaliyyətə başladığı 2017-ci ildən hal-hazırda axtarıb saxlanılan 26 865 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti dövlət orqanlarına təhvil verilib ümumilikdə 86 123 əməliyyat tapşırığı yerinə yetirilib".

Musavat.com xəbər verir ki, bunu Dövlət Sərhəd Xidməti Sərhəd Nəzarətinin reisi general-leytenant Elşən Verdiyev media nümayəndələri üçün təşkil olunan brifinqdə deyib. O bildirib ki, 2296 halda saxta və 178 halda özgəsinə məxsus sənədlərlə keçməyə və 19 halda gizli şəkildə dövlət sərhədini pozmağa cəhd edərkən saxlanılıb.

"Dövlət sərhədindən keçməyə hüquq verən sənədləri olmayan 58 503 nəfər barəsində müvafiq qərarlar qəbul edilib. Müxtəlif

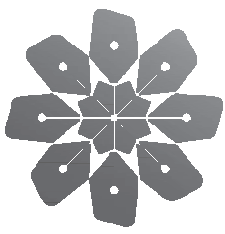
səbəblərdən arzuolunmaz şəxs qismində 2106 əcnəbi ölkə ərazisinə buraxılmayıb.

Eyni zamanda qarşılıqlı əlaqədə olaraq qaçaqmal və narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə mübarizə çərçivəsində həyata

keçirilmiş tədbirlər nəticəsində 3599 halda aşkar edilərək götürülmüş qaçaqmalın ümumi təxmini dəyəri 442 milyon 227 min 857 manat təşkil edib, narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə çərçivə-

sində 1028 halda ümumi çəkisi 7 ton 422 kq 400 qram narkotik vasitə və 86 min 246 ədəd psixotrop həb aşkar edilərək qeyri-qanuni dövriyyədən çıxarılıb".

□ **Sahana RƏHİMLİ,**
Musavat.com

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi

Azərbaycanda xüsusilə ticarət obyektlərində vergidən yayınma halları kifayət qədər geniş yayılıb. Hökumətin bunun qarşısını almaq üçün atdığı addımları müəyyən qədər effekt versə də, vergidən yayınmanın qarşısının böyük ölçüdə alındığını söyləmək mümkün deyil. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin ticarət obyektlərində müasir tipli POS-terminal və nəzarət-kassa aparatları quraşdırılması tələbinə əksər ticarət obyektləri əməl edirlər. Lakin bununla yanaşı, dövryyəni gizlətmək üçün konar üsullara da əl atırlar.

Maraqlıdır ki, ticarət obyektlərində vergidən yayınmanın qarşısının alınmasında bankların da müsbət təsiri var. Belə ki, bankların müxtəlif kartlara cəlbəedici kəşbeklər təbiiq etməsi vətəndaşların alış-verişlərində getdikcə daha çox kartla ödənişlərə üstünlük verməsinə səbəb olur. Lakin ticarətçilər buna da yol tapıblar. Onlar bir çox hallarda ödənişi kartla etmək istəyən şəxslərə POS-terminal deyil, kart nömrəsi verirlər ki, ödəniş kartdan-karta həyata keçirilsin. Bu halların böyük sürətlə artması artıq Dövlət Vergi Xidmətinin və bankların da diqqətini cəlb edib. Bir sıra banklar ay ərzində kartdan-karta köçürmə əməliyyatlarına limit təbiiq etməyə başlayıblar. Dövlət Vergi Xidməti isə işə və pərakəndə ticarət fəaliyyəti ilə məşğul olan obyektlərə nəzarəti gücləndirib. Son bir həftə ərzində xidmət tərəfindən Bakı şəhərində yerləşən 113 belə obyektə qarşı maliyyə sanksiyaları tətbiq

edib. Xidmətin yaydığı məlumata əsasən dəfələrlə edilən xəbərdarlıqlara və aparılan məlumatlandırma işlərinə baxmayaraq, pərakəndə ticarət və işə obyektlərində nağdsız ödənişlərin POS-terminal deyil, kartdan-karta köçürmə əməliyyatları vasitəsilə həyata keçirilməsi hallarının davam etdiyi müşahidə olunur: "Qeyd edilən halların qarşısının alınması üçün Dövlət Vergi Xidməti bu istiqamətdə nəzarəti tədbirlərini gücləndirib. Belə ki, Bakı şəhərində işə və pərakəndə ticarət fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyicilərinə məxsus obyektlərdə keçirilən nəzarət tədbirləri zamanı nağdsız ödəmələrin POS-terminal vasitəsilə deyil, kartdan-karta köçürülməsinin təşkili ilə bağlı bir sıra faktlar qeydə alınıb. Tədbirlər nəticəsində 113 obyektə açıq şəkildə kart nömrələrinin gözlə görünən yerlərdə nümayiş olunduğu, bir sıra obyektlərdə müştərilərə sisteməlik şəkildə kartdan-karta köçürmələr et-

mək təklif olunduğu müəyyən-ləşdirilib.

Vergi orqanlarının ilkin xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, həmin obyektlərdə bu halların davam etdiyi nəzərə alaraq, sahibkarlıq subyektlərinə protokollar tərtib olunaraq maliyyə sanksiyala-

naşı nəzarət-kassa aparatının çeki də təqdim edilməlidir: "İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında" Qanuna uyğun olaraq POS-terminalların quraşdırılması, "Elektron ticarət haqqında" Qanuna əsasən isə istehlakçıların elektron ödəniş etmək

yaraq qeyd olunan qanuna zidd hallar hələ də davam etdiyi üçün bu istiqamətdə vergi nəzarəti tədbirləri gücləndirilib. Dövlət Vergi Xidməti bir daha sahibkarlıq subyektlərinin nəzərinə çatdırır ki, POS-terminal quraşdırılması məcburi olan obyektlər-

nəzərdə tutulan maliyyə sanksiyalarına məruz qalmaq üçün nağdsız ödənişləri qanunvericiliyin tələblərinə əsasən, yalnız POS-terminal vasitəsilə qəbul etmək tövsiyə olunur. Eyni zamanda, Dövlət Vergi Xidməti vətəndaşları mal, iş və xidmətlər

Nağdsız ödəniş problemi - təhlil

Banklar əhalini stimullaşdırır, sahibkarlara isə...

alarkən nağdsız ödənişləri kartdan karta köçürmə əməliyyatları ilə deyil, yalnız POS-terminal tələb etməklə həyata keçirməyə çağırır".

Qanunvericiliklə nağdsız ödənişlərin qəbulundan yayınmanın ağır maliyyə sanksiyalarına səbəb olacağını bildiyi halda, sahibkarlar niyə belə qanunsuzluğa yol verirlər? İqtisadçı Eyyub Kərimlinin fikrincə, burada nağdsız ödənişlərə görə banklar tərəfindən yüksək faizlərin alınmasıdır: "Nəğdsiz ödənişlərin dövryyəsinin artmağı zəruridir, qaçınılmazdır, vacibdir. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, nəğdsiz ödənişlər zamanı 3-4 faizə qədər vəsait itkisi baş verir. Buna sahibkarları stimullaşdırmaq üçün müəyyən diversifikasiyalı yanaşmalara ehtiyac var. Əsasən də kiçik sahibkarlar üçün. Sadələşmiş vergi ödəyicisi 2 faiz dövryyədən vergi ödədiyi halda 3 faiz bank və digər rüsumlarda itirir. Fikrincə, müəyyən həddə qədər nağdsız dövryyəyə müəyyən güzəştlər tətbiq edilməlidir".

rının tətbiqi barədə qərarlar qəbul edilib.

Eyni zamanda, POS-terminallardan istifadədən imtina halları müşahidə olunduğundan Bakı şəhəri ərazisində monitoring və vergi nəzarəti tədbirləri davam etdirilir".

Vergi Xidməti sahibkarlara müraciət edərək bildirir ki, nağdsız vəsaitin qəbul edilməsi yalnız POS-terminal vasitəsilə həyata keçirilməli, bu zaman vətəndaşlara POS-terminalın qəbzı ilə ya-

imkanını təmin etmək vergi ödəyicilərinin birbaşa vəzifələrinə aiddir. Eyni zamanda, POS-terminal quraşdırılması məcburi olan obyektlərdə bu hallara nəzarət və nağdsız ödənişlərin qəbulundan imtina hallarının müəyyən edilməsi ilə bağlı operativ vergi nəzarəti tədbiri keçirmək vergi orqanının hüquqlarına aid edilib.

Dəfələrlə edilmiş xəbərdarlıqlara və aparılan məlumatlandırma işlərinə baxma-

də POS-terminalların quraşdırılmasına və POS-terminal nallar quraşdırılmış obyektlərdə nağdsız ödənişlərin qəbulundan imtina edilməsinə görə təqvim ili ərzində belə hallara 1-ci dəfə yol verildikdə 1 000 manat, 2-ci dəfə yol verildikdə 3 000 manat, üç və daha çox dəfə yol verildikdə isə 6 000 manat maliyyə sanksiyaları tətbiq olunur.

Bununla əlaqədar sahibkarlara Vergi Məcəlləsində

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Dünya SAKIT

Azərbaycanda yeni "dəb"- 60 yaşda boşanma...

Üzeyir Şəfiyev: "Azərbaycan insanı artıq boşanmanı böyük ailə dramı, faciəsi kimi qarşılamır, ona görə də..."

Son illər Azərbaycanda boşanmaların sayında artım müşahidə olunur. Bu məsələnin ictimaiyyət tərəfindən sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə obyektinə çevrilməsi də bunu təsdiq edir. Boşanmaların kökündə duran problem müxtəlif olsa da, nəticə dəyişir. Bütün hallarda mövcud tendensiya ürekaçan olmasa da, boşanan insanların daha çox hansı yaş cəvarında olması maraq doğurur.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 60 və daha yuxarı yaş qrupundan olan kişilərdə 693, 54-59 yaş qrupundan olan kişilərdə 723, 50-54 yaş qrupundan

olan kişilərdə isə 1111 boşanma halı qeydə alınıb.

50-54 yaş aralığında olan qadınların boşanma sayı 699, 54-59 yaş qrupundan olan qadınlarda 418, 60 yaş

və yuxarı yaşdakı qadınların 2023-cü ildə boşanma sayı 366-dır.

Statistikadan da görünür ki, yaşlı insanlar arasında kişilər qadınlarla müqayisədə iki dəfə çox boşanmağa meylli olur.

Bəs yaşlı insanların boşanmasına nə səbəb olur?

Mövzu ilə bağlı sosioloq Üzeyir Şəfiyev "Yeni Müsa-

vat" a danışib. Sosioloq qeyd edib ki, əvvəllər Azərbaycanda ənənəvi cəmiyyət mövcud olub ki, bu cür cəmiyyətlərdə də adətən boşanmalar çox az olur:

"Çünki ənənəvi cəmiyyətlərdə ictimai qınaq güclü olur, auditoriyaya hesablanmış "ayıbdır" kimi anlayışlar olur ki, buna görə də insanlar qərar verərkən daha çox ictimai qınağı nəzərə alırlar.

Lakin məlumdur ki, Azərbaycan artıq qlobal dünyanın bir parçasıdır və kənar, xüsusən də Avropa ölkələrində mövcud olan həyat tərzini istəməyən bizim insanlara da təsir göstərir.

Bu məsələni hər zaman vurğulayıram, SSRİ-nin süqutu təkcə fiziki deyil, həm də mənəvi sərhədləri də aradan götürdü. Nəticədə insanlar xaricə gedib-gəlir, müxtəlif həyat təzləri ilə tanış olur, həmçinin həmin həyat təzləri filmlər, seriallarla Azərbaycan insanının həyatına daxil olur, beləliklə də insanlar Qərb, Avropa həyat tərzini imitasiya etməyə başlayıb.

Vaxtilə Azərbaycanda boşanma halı böyük ailə dramı, faciəsi kimi qarşılanırdısa, indi artıq insanlarımız boşanmaya çox tolerant yanaşır, onu heç də ailə faciəsi, dramı kimi qarşılamır. Çünki Azərbaycanda, eləcə də bütün dünyada insanlar daha çox eqoist həyata meyillənib, ona maraq göstərilir. Beləliklə, insanlar ailə, uşaq məsuliyyəti, ev qayğılarından kənar durmağa çalışırlar. Belə görünür ki, ölkəmizdə boşanmaların sayının artma dinamika hələ davam edəcək".

Sosioloq qeyd edir ki, əslində boşanma böyük bir hadisədir və onun bir neçə səbəbləri var:

"Əsas səbəblərdən biri insanların dünyagörüşünün, düşüncələrinin dəyişməsi, qlobal təsirlərdir.

Həmçinin ölkəmizdə bəzi tele-verilişlər var ki, orada Azərbaycan dəyərləri deqradasiyaya uğradılır, ailə dəyərləri tapdalanır, gender bərabərliyi adı altında ailə institutu zədələnir, beləliklə də həm yaşlı, həm də gənc nəsillər yeni həyat tərzinə meyillənirlər.

O ki qaldı yaşlı insanların, xüsusilə də daha çox yaşlı kişilərin boşanmağa meylli olmasına, çox təəssüf ki, artıq

klassik Azərbaycan kişisi boşanmanı normal hal kimi qarşılayır.

Bu, klassik Azərbaycan ailə dəyərlərinin zəifləməsinə gətirib çıxara bilər. Nəticədə demoqrafik vəziyyətə mənfi təsir göstərir. Çalışmalıyıq ki, ailə dəyərlərini möhkəmləndirək, ailələrə mənəvi, psixoloji, maddi, mənzil-məişət məsələlərində dəstək duraq. Çünki nə qədər boşanma halı olacaqsas, bu, bir o qədər dövlət üçün maliyyə yükü artmış olacaq. Ailələr Azərbaycan üçün strateji mənə kəsb etməlidir.

Əslində bununla bağlı dövlətin həyata keçirdiyi çox sayda, müxtəlif layihələri var. Biz boşanma keyslərini təhqiq edəndə görürük ki, çox xırda məsələlərə görə boşanma halları olur. Halbuki münaqişəli ailələr müvafiq orqanlar vasitəsilə qeydə alınsa və onlarla sosial-psixoloji iş aparılsa, güman edirəm ki, boşanmaların xeyli hissəsinin qarşısını ala bilərik. Bu baxımdan Mediasiya Şurasının da rolu var. Amma onu bir qədər səlahiyyətəndirmək lazımdır ki, boşanmaların qarşısının alınması üçün əlavə mexanizmlər tətbiq edə bilsinlər".

✉ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 201 (8574) 2 noyabr 2024

N o y a b r

Bunları bilirsinizmi?

- * Yuxusuzluq şikayəti ilə həkimə müraciət edən insanların IQ səviyyəsinin normadan yüksək olduğu müşahidə edilir.
- * İnsanlar yuxuladığı zaman qoxu ala bilmirlər.
- * Niaqara şəlaləsindən düşüb sağ qala bilən ilk insan Bobbi Liç evdə portağal qabığına basaraq yıxılmış və daxili qanaxma səbəbilə dünyasını dəyişmişdir.
- * Dəniz atı dünyanın ən sədaqətli canlısıdır. Çünki həyat yoldaşı öldükdən qısa bir müddət sonra o da ölür.
- * İnsan ildə ən az 1460 ədəd yuxu görür.
- * "Karaoke" sözü Yapon dilində "quru orkestr" sözünün qısaldılmasıdır. "Kara" Yapon dilində boş deməkdir.
- * Ördəyin səsi əks-səda vermir.
- * Ən böyük quş yumurtası dəvəquşununudur. Yumurta 15 - 20 santimetr uzunluğunda və ortalama 1,7 kiloqram ağırlığındadır. Qaynadılaraq bişirilməsi isə 40 dəqiqə çəkir.
- * Ən ağıllı heyvanlardan biri olan qarğalar, insanlar kimi yaşlı valideynlərini illər sonra gedib ziyarət edirlər.
- * Ağcaqanadlar əllərini ovuşdurub başlarından keçirmə hərəkətini, uçarkən əllərinə yapışan molekulları təmizləmək məqsədi ilə edirlər.

Kral ailəsində yeni qalmaql - saxta evlilik iddiası

Böyük Britaniya şahzadəsi Uilyam həyat yoldaşı Keyt Middltona qarşı şahzadə Harrinin xoşagəlməz sözlərinə görə qəzəblənib.

Mənbənin məlumatına görə, "Netflix" üçün sənədli filmə Sasseks hersoqu eyham vurub ki, Uilyam Keytlə sevgiyə görə deyil, onun monarx ailəsinin gələcək kraliça haqqında təsəvvürlərinə uyğun gəldiyinə görə evlənib.

"Düşünürəm ki, ailədəki bir çox insanlar üçün, xüsusilə də kişilər üçün, taleyinizin bağlı olduğu insanla deyil, standartlara uyğun gələn biri ilə evlənmək istəyi ola bilər", - deyər şahzadə Harri bildirib.

İnsayderin qeyd etdiyi kimi, bu sözlər şahzadə Uilyamı qəzəbləndirib, çünki o bu sözləri özünə aid edib. Uels hersoqu Harrinin bəyanatını şərh etməsə də, hələ də ona qarşı inciklik saxlayır.

Məşhur Dubay şokoladı ziyanlıdır?

Son günlər sosial şəbəkələrdə məşhurlaşan Dubay şokoladının sağlamlıq üçün təhlükəli olması üzə çıxıb. Dubay şokoladının ümumi çəkisi adətən 200-300 qram və qiyməti 25-45 manat arasında dəyişir. Mütəxəssislərin hesablamalarına görə, bu, desertin bir çubuğunda təxminən 1000 kalori var və bu normadan artıqdır. Həkimlər isə şirin qidaları, ümumiyyətlə, insan orqanizmi üçün zərərli hesab edir. Dubay şokoladı da belə qidalardan biridir. Belə ki, bu şokoladın kalorisi yüksəkdir və istifadəsi yuxu pozğunluğuna gətirib çıxara, həmçinin öd və böyrək daşlarının yaranmasına səbəb ola bilər. Dubay şokoladındakı fıstıq kimi inqrediyentlərin tərkibində olan bioloji aktiv maddələr hormonal sistemdə narahatlıq da yarada bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

"Telegram" istifadəçiləri üçün əla xəbər: Yeni videoyayım funksiyası gəlir

"Telegram" mesenceri videoplatforma olmaq yolunda ilk addımını atıb. Bu barədə bu mesencerin qurucusu Pavel Durov özünün "Telegram" kanalında yazıb. Sahibkarın sözlərinə görə, indiyədək "Telegram" da müxtəlif çat və kanallarda videolar paylaşıldığı formatda nümayiş etdirilirdi. Bu səbəbdən istifadəçilər telefonlarına gigabaytlarla məlumat endirilməsini və videoların tam yüklənməsini gözləmək məcburiyyətində qalırdılar. Bununla yanaşı, mesencerin təsisçisi vurğulayıb ki, hətta qısa yazılara baxanda belə problemlər yaranırdı.

"Bugünkü yeniləmə ilə "Telegram" serverləri populyar videoları bir neçə keyfiyyət variantına sıxışdıracaq və onları yayım üçün optimallaşdıracaq", - P.Durov qeyd edib. O aydınlaşdırıb ki, bu yenilik sayəsində mesencer konkret videonu hansı keyfiyyətdə göstərməyi avtomatik seçməyə başlayacaq. Bu prosesdə hər bir fərdi istifadəçinin cihazında internet bağlantısının sürəti əsas rol oynayacaq.

Anasının xatirəsinə konsert verən pianoçu dünya rekordunu yenilədi

Rumıniyada yaşayan istedadlı pianoçu Turzo Zoltan yeni dünya rekorduna imza ataraq Ginnesin Rekordlar Kitabına düşüb. Biharla kəndində anasının xatirəsinə konsert verən musiqçi, cəmi 30 saniyə ərzində klavişlərə 500 dəfə vurub. T.Zoltanın bu nailiyyəti videoya çəkilərək Ginnesin Rekordlar Kitabı komissiyasına təqdim edilib. Əvvəlki rekord yapon musiqçisi Keyta Hattoriyə məxsus idi. O, yarım dəqiqə ərzində klavişlərə 495 dəfə vurmışdı.

Qeyd edək ki, Turzo Zoltan bir neçə musiqi rekordunun sahibidir. O, altı kilometr yüksəklikdə royalda ifa edib və 130 saat davam edən ən uzun fortepiano marafonu ilə rekord qırıb.

Dünyanın ilk uçan saunası Finlandiyada yaradıldı

Finlandiya saunalarına və aviasiyaya olan sevgisi ilə məşhurdur. 57 yaşlı ekiz qardaşlar Ari və Yari Lehtinen bu iki həvəsi birləşdirərək unikal bir ixtira - dünyanın ilk uçan saunasını yaratmağa qərar veriblər. Məlumatla görə, 170 kq çəkisi olan innovativ sauna hava şarı vasitəsilə 2 300 metr yüksəkliyə qalxıb. Uçuş təxminən bir saat davam edib və göyertədə iki ekipaj üzvü və iki fin saunası həvəskarı olub. "Saunadan daha yaxşı əyləncə yoxdur", - deyər Ari Lehtinen bildirib.

Qardaşlar gələcəkdə onların uçan saunasının populyarlığını artırmaq üçün qeyd etmək lazımdır ki, bu, yar turist attraksionuna çevriləcək.

Maskın şirkətində işə düzəlmək üçün 500 məktub göndərən şəxs arzusuna çatdı

Hindistanlı mühəndis İlon Maskın "Tesla" şirkətinə 500-ə yaxın məktub göndərərək orada işə düzəlib. O bu barədə "Mint" nəşrinə müsahibəsində məlumat verib. Druv Loya ilk dəfə beynəlxalq proqram çərçivəsində tələbə kimi ABŞ-yə gedib. Məzun olduqdan sonra Loya bir neçə IT şirkətində təcrübə keçib, lakin buna baxmayaraq o, iş tapa bilməyib. Gənc mühəndis beş ay ərzində dostlarının evində gecələyib, sosial sığortası olmadan və vizasının vaxtının bitəcəyinə görə deportasiya olunmaq qorxusu ilə yaşayıb.

Çıxılmaz vəziyyətdə qalan Loya hər nə olursa-olsun milyarder İlon Maska məxsus "Tesla" şirkətində işə düzəlməyi qərara alıb. O, 300-dən çox vakansiya müraciət edib, şirkətin müxtəlif şöbələrinə təxminən 500 məktub göndərüb və beş ay ərzində 10-a yaxın müsahibədə iştirak edib. Nəhayət, onun səyləri nəticə verib: o, şirkətdən təklif alıb və texniki dəstək üzrə mütəxəssis kimi işə başlayıb.

ri-adi ixtirası deyil. Onlar daha əvvəl sualtı sauna, kətan saunası və öküz dərisi ilə örtülmüş mobil sauna yaradıblar.

Statistikaya görə, 5.6 milyon əhalisi olan Finlandiyada 3 milyondan çox sauna var, yeni təxminən hər iki sakin-dən birinə bir sauna düşür.

Yeni Zelandiyada insanları qorxuya salan heykəl sökülür

Yeni Zelandiyada yerli sakinləri qorxudan insan üzlü əl heykəli sökülür. "Kvazi" kimi tanınan insan sifətinə malik nəhəng əlin heykəli son beş ildir yerləşdiyi Vellinqton şəhər qalereyasının damından sökü-ləcəkdir. 2016-cı ildə Krastşerç İncəsənət Qalereyasının sifarişli rəssam Ronni van Hatun yaratdığı əsər yerli sakinlər tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb. Vellinqton Heykəltəraşlıq Fondunun sədri Ceyn Blek bildirib ki, "Kvazi"-nin götürülməsi şəhərin mənzərəsi üçün əhəmiyyətli itkidir.

"Bu heykəlin analoqu yox idi və ilk gündən sensasiya yaratmışdı", - o bildirib. Sökülmə həftənin sonuna planlaşdırılır, bundan sonra heykəl Avstraliyaya göndəriləcək, lakin onun quraşdırılacağı yer hələ elan edilməyib.

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.